

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredne in praznične. // Inzerati do 80 petih vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2,50, od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inzerati petih vrst Din 4.—. Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. // „Slovenski Narod“ velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.— // Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knjižna ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26.

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 // NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 // CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 // JESENICE: Ob kolodvoru 101 // SLOVENSKE GRADCE, Slomškov trg 5 // Poštna hranišnica v Ljubljani št. 10.351.

Tretji dan nemške ofenzive

Nemci vedno bolj stopnjujejo svoj napad v očitni nameri, da čim prej izsilijo odločitev — Zavezniške čete odločno branijo svoje postojanke, tako da je borba vedno bolj srdita

Tudi današnji tretji dan nemške ofenzive poteka v znaku srditih borb na vsej fronti. Nemci silovito napadajo in svoje napade od ure do ure stopnjujejo. Poslužujejo se svoje taktike kombiniranih napadov tankov, oklopnih avtomobilov, sturmoglavcev in bombnikov, za njimi pa pritiska pešadija. Po dosežanju poteku borb sodeč izgleda, da so Nemci odločeni vreči v boj vse razpoložljive sile, da bi čim prej dosegli odločitev. Na fronto prihajajo vedno nove divizije iz zaledja, deloma pa tudi iz Siegfriedove črte.

Zavezniško vrhovno poveljstvo se zaveda resnosti položaja ter je ukrenilo vse, da nemško ofenzivo zadrži. Poslužuje se sedaj nove obrambne taktike, ki obstoja v tem, da so izza glavne fronte daleč v notranjost razporejeni protitankovski oddelki. Ta način obrambe se je v prvih dneh nemške ofenzive že dobro izkazal. Po prodorih nemških tankovskih oddelkov na posameznih točkah so pustili te kolone precej daleč v zaledje fronte, kjer pa so jih nato pripravljeni oddelki obkolili in uničili.

Po prvih dveh dneh so dosegli Nemci na obeh krilih neznatne uspehe ter pridobili na terenu par kilometrov. Zavezniške čete imajo sedaj dobro utrjene položaje in nudijo odločen odpor. V središču fronte vodi operacije osebno vrhovni poveljnik general Weygand.

Tako v nemškem, kakor v zavezniškem taboru naglašajo, da je pričakovati izida sedanje ofenzive šele v par dneh ter da so vsi dosežani boji le pripravljalec nega značaja za glavni spopad, do katerega utegne priti vsak trenutek.

Bitka besni dalje

Nemci srdito napadajo, zavezniki pa se odločno branijo — Doslej še nobene odločitve

London, 7. jun. s. (Reuter) Velika nemška ofenziva na 200 km dolgi fronti od Kanala do Aisne se nadaljuje, toda v glavnem se je posrečilo zavezniškim četam, da so dosežane nemške napade zaustavili. Predvsem drže zavezniki svoje položaje v centru fronte. Edino na dveh točkah, in sicer na obeh krilih fronte je uspelo Nemcem, da so osvojili nekaj novega ozemlja. Na severu je bila zavezniška vojska prisiljena, da se od ustia Somme umakne na nove položaje ob reki Brest. Ki teče 30 km južnozapadno vzporedno s Sommo. Drugi umik je bil potreben pri Soissons, kjer so se zavezniške čete umaknile od reke Ailette na gričevje ob desnem bregu Aisne.

Sinočnje francosko vojno poročilo pravi, da so Nemci večer napadali z brezprimerno silovitostjo, toda zavezniške čete so jim kljub temu nudile odločen odpor. Predvsem na nemški strani sedaj posegli v zelo velikem številu v borbo tanki. Francosko poročilo čeni, da jih je bilo večer na fronti ob Sommi skupno v akciji okoli 2000. V borbi proti tankom igrajo posebno veliko vlogo zavezniška letala, ki bombardirajo nemške oklepne enote, potem ko te dosepejo v francoski obrambni pas.

Dosedanji potek ofenzive kaže, da je novi francoski obrambni sistem ob Sommi dober. V glavnem ta sistem sestoji iz mnogih posameznih utrjenih točk, ki so

razporejene v veliko globino za Sommo. Te obrambne točke tvorijo resno oviro nemškim mehaniziranim oddelkom. Po mnenju vojaških strokovnjakov bo nemški tankom le težko uspelo, da bi mogli francoski obrambni pas prodreti. Čim dalje namreč dosepejo tanki v obrambni sistem, tem večji nevarnosti so izpostavljeni, da jih francoski oddelki izolirajo in uničijo.

Po uradnih angleških informacijah drži odsek na fronti ob Sommi tudi močan oddelk angleške vojske, in sicer nekaj Highland polkov. Ti oddelki so bili v bojih večer in predvečeršnjim deloma obkoljeni od prodirajočih nemških polkov. Borili pa so se izredno vztrajno. Končno so se na dano povelje umaknili na nove pripravljene položaje, toda borec se za vsako ped zemlje.

Vreme na bojišču je bilo večer izredno lepo ter je bila velika vročina.

London, 7. jun. (C. Z.) Francoski vojaški krogi smatrajo, da je položaj za zaveznike precej dober. Tanki so sicer tudi že prešli na nemški strani v napad, toda francoska protitankovska obramba popolnoma izpolnjuje svojo nalogo. Angleški listi izražajo zahtevo, naj bi bilo čim prej poslanih še več angleških oddelkov in vojnega materiala v Francijo. Listi podarjajo, da je bitka, ki je sedaj v teku, prav tako važna za Anglijo, kakor za Francijo.

Borba za strateški ključ do Pariza

Najhujši spopadi so pri Compiègneu, kjer so strateško najvažnejši položaji za obrambo in napad

Rim, 7. jun. e. Posebni dopisnik agencije Stefani na zapadni fronti opisuje položaj na bojišču takole:

Nemci so v prvih bojih uporabljali samo pehoto. Na črti Peronne - Amiens so stopile v akcijo prve nemške motorizirane enote. Po nekaterih vesteh je nemška pehota prekorajala reko Oise in Aisno. Boji potekajo na fronti, ki je dolga 200 km. Najhujši spopadi potekajo v dveh smereh in sicer južnozapadno od Amiens in La Fera ter v področju Soissons.

Po nepotrjenih vestih so imeli Nemci južnozapadno precej uspehov in so zavzeli cesto, ki vodi od La Fera proti Mozonu. Za francosko armado je to področje precej kočljivo, ker se v tej črti spušča reka Oise proti Parizu in seče reko Aisno, obe se pa združita pri Compiègneu, ki je tako rekoč strateški ključ do Pariza. Zaradi te-

ga so vsi napori nemške vojske naperjeni v smer proti Compiègneu. Francoski odpor na tem predelu fronte je zelo močan in general Weygand vodi tu sam operacije. V Parizu pričakujejo z napetostjo novih vesti o položaju na tem odseku fronte, kjer se bo verjetno odigrala najvažnejša faza sedanje ofenzive. Tu se odloča usoda Francije.

Nemško vrhovno poveljstvo je vedelo, da bo francoska armada nudila v tem predelu fronte kar najmočnejši odpor. Zato je pripravilo za odločilne napade ogromne mase svoje vojske. Nemško vrhovno poveljstvo namerava razviti to ofenzivo po tako zvanem progresivnem načrtu, kar pomeni, da bo uporabljala v bojih čimdalje večje število svojih čet ob sodelovanju vseh enic, ki so opremljene z vsemi modernimi vojnimi tehničnimi sredstvi.

Po dveh dneh ofenzive

Srdite borbe na vseh odsekih — 2000 tankov v napadu — Strateški umik na krilih

Pariz, 7. junija. br. (SDA.) O razvoju bojev je objavila agencija Havas snoči poročilo, da so Nemci ves dan silovito napadali na vsej fronti, vendar pa so bili vsi napadi odbiti. Vrhovni poveljnik zavezniških čet general Weygand čeni število tankov, ki so jih vrgli Nemci danes v boj, na preko 2.000. Ne glede na te silovite napade tankovskih in motoriziranih oddelkov ob podpori nemških sturmoglavcev in bombnih letal je centrum zavezniške fronte vzdržal, pač pa so Nemci na obeh krilih nekoliko napredovali, ker so bile tam šibke postojanke in so se zavezniške čete iz strateških razlogov umaknile na bolj

utrjene pozicije. Nemci so tod pridobili na terenu kakih 10 km. Ostala francoska oporišča, ki so dobro opremljena s protitankovsko obrambo, so se odlično držala. Ob koncu drugega dne nemške ofenzive je bilo uničenih že več sto sovražnih tankov. Francosko letalstvo je uspešno poseglo v boj in ima velike zasluge na tem, da so bili nemški napadi odbiti.

Pariz, 7. jun. s. (Havas). Snoči je bil položaj na bojišču po informacijah mero-dajnih vojaških krogov nekoliko naslednji: Na obeh skrajnih koncih fronte so Nemci nekoliko pridobili na terenu. Ob ustju Somme so se zavezniki umaknili v smeri

na dolino reke Bresle, na vzhodnem koncu, pa so dospeli nemški oddelki do višin na desnem bregu Aisne. Vsekakor pa so v obeh teh smereh prodrli samo manjši nemški oddelki in jih bo pod gotovimi okoliščinami mogoče prav hitro zopet vreči nazaj. Dejstvo je, da se zaenkrat prav za prav bitka v največjem obsegu sploh še ni pričela. Vsaj nemška pehota še ni prišla z vso silo v akcijo. Pač pa so nemški oddelki ob Sommi zelo močni. Računa se,

da so Nemci poslali semkaj nad polovico svojih oklopnih enic iz Flandrije. Manjša polovica teh oddelkov je bila v Flandriji uničena ali poškodovana. Če se nemške izgube v tem obsegu nadaljujejo, se utegne položaj zelo hitro spremeniti. Vojaški strokovnjaki cenijo tudi, da so Nemci v teku dosedanjih bojev po invaziji Nizozemske in Belgije izgubili že dve tretjini svojih bombnikov-sturmoglavcev, ki igrajo posebno vlogo pri nemških ofenzivah.

Nemško vojno poročilo

Prodiranje v jugozapadni smeri — Operacije se nadaljujejo po načrtu

Glavni štan vojaške rajha, 7. junija. AA. (DNB) Vrhovno poveljstvo sporoča:

Operacije, ki so se večer začele v Franciji, se nadaljujejo po določenem načrtu. Naše čete so napredovale sedaj v jugozapadni smeri.

Število ujetnikov pri Dunkerqueu se je povečalo na 58.000. Zaplenjenega orožja in vojnega materiala vseh vrst še ni mogoče pregledati.

Nemške letalske sile so bombardirale večer ceste, zbiranje čet in marširajoče oddelke za sovražnim bojiščem. Poleg tega so nemška letala izvedla napade na srednjo Francijo ter na vojaško in trgovsko pristanišče Cherbourg, v noči od 5.

na 6. junija pa na veliko letališče ob vzhodni in jugovzhodni angleški obali. Vsi napadi so bili uspešni. Skupne izgube sovražnika so znašale 143 letal, od katerih jih je bilo 49 zbitih v letalskih borbah, 19 jih je sestrelilo protiletalsko topništvo, ostala pa so bila uničena na tleh. 19 nemških letal se je zgubilo.

Sovražnik je ponovil svoje letalske napade na nevojaške cilje v severni in zapadni Nemčiji, ter ni povzročil nobene večje škode. Pri tej priliki so bila zbita tri sovražna letala in sicer dve nad Hamburgom pri nočnem napadu, tretje pa je bilo zbito v Holandiji.

Mussolini bo pismeno predložil italijanske zahteve Angliji in Franciji

Šele če zavezniki teh italijanskih zahtev ne bi sprejeli in bi ne prišlo do sporazuma, bi se Italija po ameriških informacijah odločila za intervencijo v sedanji vojni

New York, 7. jun. e. Dopisnik agencije »Associated Press« je izvedel v Rimu v merodajnih italijanskih krogih, da namerava predsednik vlade Mussolini predložiti pismeno svoje zahteve anglički in francoski vladi. Če bi zavezniki teh predlogov ne sprejeli, bi takoj sledila vojaška intervencija Italije. Iz istih virov je dopisnik izvedel, da je bilo evakuirano civilno prebivalstvo pri Livornu in da bodo vse velike italijanske potniške ladje po odredbi vlade preurejene v sanitetne ladje Rdečega križa.

Zbiranje bakra v Italiji

Rim, 7. junija. AA. (Havas) Na osnovi odredbe državnega podtajnika za vojno proizvodnjo se bodo morali vsi bakreni predmeti predati posebnemu uradu za

zbiranje starih kovin. Ta odredba ne velja za tuje državljane. Ministrstvo za koro-poracije je odredilo, da se za bakrene odpadke plača 12 lir za kg, za posodo in druge predmete iz bakra pa 20 lir za kg.

V Italiji ne zvone več zvonovi

Rimski večerni situacijski pregled — Diplomatski napori se nadaljujejo — Napovedi o novi francoski akciji

Rim, 7. jun. (Dr. O. A.) Dogodek večeršnjega dne se smatra v Rimu nepričakovano sprememba francoske vlade. Ki je po soglasnem mnenju razen z novo nemško ofenzivo na Sommi tudi v neposredni zvezi z bližnjo italijansko intervencijo. Večerni listi opisujejo vse podrobnosti pariske dramatične noči in ji pripisujejo zgodovinski pomen. Ves tisk pozdravlja odhod Daladiera, ki ga smatrajo za največjega sovražnika Italije, ker je vedno mahal »s korziškim bodalom« in nenehno izjavljal »jamais« — nikoli (ne bo Francija pristala na teritorialne koncesije v prilog Italiji). Laval, največji prijatelj Italije, po italijanskem mnenju ni vstopil v vlado le zaradi tega, ker mu bo zaupana diplomatska naloga izrednega pomena. Pariski poročevalci italijanskih listov napovedujejo tajinstveno veliko francosko gesto, ki naj bi napravila vtis na Ameriko in na druge velesile. Bi se trenutno še izven vojae.

Snočni »Avvenire« objavlja v zvezi z dogodki v Parizu uvodnik, ki je izzval splošno pozornost. Po mnenju lista je edina rešitev zaveznikov v tem, da se pogumno in naglo odločijo za povratek k politiki Monakova, s katero je Mussolini že enkrat omogočil rešitev miru. V inozemskih krogih se sprašujejo, ali naj to pomeni, da bo Italija ob 12. uri še enkrat predlagala kompromisni mir, ki naj bi edini mogel rešiti zaveznike. Nekateri

pričakujejo celo nekatere izredne dogodke, dasi nihče ne more reči kaj bolj določnega. Kljub temu pa tu dvomijo, da bi mogla kakršnakoli francoska diplomatska gesta še odvrti Italijo od intervencije. A na drugi strani se tudi zadržanje Amerike zmerom bolj upošteva. V tukajšnjih diplomatskih krogih namreč ne taje, da bodo nadaljnji neuspehi zaveznikov kakor tudi italijanska intervencija močno pospešili vstop Zedinjenih držav v vojno. Tudi Gayda se bavi danes v svojem uvodniku s tem problemom in ugotavlja, da je bil Churchillov govor v prvi vrsti namenjen Ameriki. Treba je računati z ameriško intervencijo, pravi »Giornale d'Italia«, ker se zapadni zavezniki ne morejo več sami rešiti. Toda to bi bilo proti Monroejevi doktrini in bi imelo za Zedinjene države najhujše posledice, če že ne sedaj, pa v bodočnosti, ker bi se potem lahko tudi vsaka evropska velesila z enako pravico vmešavala v ameriške zadeve.

Današnja podrobna navodila glede zatemititve, ki se mora pospešeno pripraviti, so malone že izvršena. V vsaki hiši pripravljajo tudi vse potrebno za obrambo proti letalom. Nocoj se zvonovi rimskih cerkva niso več oglasili. Tudi sirene v industrijskih okrajih so obmolknile. Ljudje čakajo z največjo napetostjo, kdaj se bodo spet oglasile. Tedaj bodo sovražna letala nad Italijo...

„Vzroki našega upanja“

Francoski ministrski predsednik o položaju — „Sramotna doba naše zgodovine je zaključena“

Pariz, 7. junija. b. (Havas) Snoči je 19.45 so vse francoske radijske postaje v zvezi z ameriški radijski postajami oddajale naslednji govor ministrskega predsednika Paula Reynauda francoskemu narodu po radiu:

V zadnjih 14 dneh sem dvakrat govoril pred mikrofonom vsemu narodu. Obkraj sem vam moral naznaniti samo slabe vesti, najprej zavzetje Amiensa po nemških

četah, nato pa kapitulacijo belgijskega kralja Leopolda. Danes vam bom namesto slabih vesti poudaril vzroke našega upanja.

Prvo nemško presenečenje je bila trditve nemške propagande, da so naše čete ki so se borile v Flandriji, popolnoma zajete, obkoljene in da bodo gotovo v

Nadaljevanje na 2. strani

kratkem uničene. To se ni zgodilo. Onih 335.000 zavezniških vojakov, ki se je moglo vkrcati v Dunkerqueu navzlic sovražnim napadom, je pokazalo, kaj pomeni obvladovanje morja. Izkazalo pa se je tudi junaštvo zavezniške vojske, ki vzbujala čudovanje vsega sveta. Še posebej vam rečem: Francija, ki ima takšne vojske, ne bo propadla. Naši vojaki iz leta 1940 so enakovredni onim iz leta 1914.

Druge nemško presenečenje je bilo namenjeno živcem Parižanov. Mislim letalski napad na našo prestolnico v ponedeljek. Samo kako sekundo ali minuto so bili Parižani nekoliko pretreseni. Toda takoj nato so pokazali vso svojo hladnokrvnost in mirnost. Naša letala so medtem že odgovorila na nemški napad na Pariz. Izvedla so šesteto bombardiranje v najrazličnejših krajih Nemčije, pri čemer so napravila sovražniku ogromno škodo na posameznih vojaških objektih, zlasti pa na zalozhah bencina. Odslej bomo na vsak napad na katero koli našo mesto odgovorili z enakimi poletji nad nemška mesta.

Tretje nemško presenečenje je nova nemška ofenziva. O tej vam lahko rečem, kar mi je povedal Weygand, s katerim

sem govoril: Zadovoljen sem popolnoma s razvojem položaja, ker se razvija v smislu vseh načrtov in pričakovanj. Ves svet napeto sledi tem novim borbam na toli preiskusenem in za vojne že zgodovinskem ozemlju.

Hitler napoveduje v svojem proglasu nov svet in sanja o nemški hegemoniji. Vsi ti načrti pa se bodo razbili ob našem odporu, kajti vse naše misli se v tem trenutku dajo strniti v dve besedi: Rešiti Francijo! V tem smo vsi v naši popolnoma soglasni. Malo bo sedaj besed, malo razprav, več dejanj. Dolžnost demokracije je, da prizna svoje napake. To smo tudi storili. Toda ta sramotna doba naše zgodovine je zaključena. Francija je mirna in ponosna, prav tako kakor naša zavezniška Anglija. Zavezniki se dobro zavedajo, da imajo z vsemi evropskimi državami v sedanjem položaju skupen interes: preprečiti nemško hegemonijo. Francija stremi po vzpostavitvi Evrope, v kateri bo vsem narodom zagotovljen obstoj. Toda naj vsi razumejo, da je čas že zelo tesno odmerjen. Kar se tiče nas, mi zaupamo v svoje orožje.

Amerika odstopila zaveznikom vsa svoja razpoložljiva letala

Sklep ameriške admiralitete pomeni izdatno pomoč zaveznikom — Sledili bodo še drugi podobni ukrepi

Washington, 7. jun. s. (Reuter). Ameriška admiralieta je sedaj odstopila zaveznikom vsa svoja rezervna letala in ona letala, za katera trenutno nimajo razpoložljivih pilotov, ker so ti zaposleni kot instruktorji v tovarnah. Ta gesta ameriške vlade pomeni vsekakor izdatno pomoč zaveznikom. Pričakujejo, da bo v kratkem sličen sklep sprejelo tudi poveljstvo ameriške kopne vojske. Že sedaj je bilo izdano dovoljenje, da sme biti prodan Angliji in Franciji vsa preostala ameriška letala.

Ti ukrepi se skladajo z najnovejšimi izjavami vodilnih ameriških politikov, ki zahtevajo čim učinkovitejšo pomoč Zedinjenih držav za Anglijo in Francijo. Poikvnik Knox, ki bo določen za oficijelnega republikanskega kandidata za predsedniške volitve, je včeraj izjavil, naj bi Zedinjene države nudile Angliji in Franciji takoj vsako pomoč razen armade. Guverner države New York Lehmann, ki je včeraj dospel v Washington, je imel v Beli hiši razgovor s predsednikom Rooseveltom. Pozneje je izjavil novinarjem, da je prav tak prišel v Washington, da svetuje vladi, naj priškoči zaveznikom na pomoč z vsemi sredstvi, ki jih je mogoče pogrešati, ne da bi trpela obramba Zedinjenih držav samih.

Med tem Zedinjene države izpolnjujejo svoje oborožitvene načrte. Kongres je včeraj soglasno odobril nove kredite v višini 1600 milijonov dolarjev za vojno mornarico

in 1200 milijonov dolarjev za izpolnitev ameriške kopne vojske. Vse delavnice v ameriških mornariških arsenalih bodo odslej delale po 6 dni na teden in sicer noč in dan v treh posadnih.

Washington, 7. junija. AA. (Reuter) Mornariško ministrstvo je izdalo sredi središč, v katerem pravi, da bo 500 letal mornarice predanih družbi Courtis, ki jih bo lahko prodala zaveznikom. To število letal ima mornarica odveč. Ta letala so zelo močni bombniki, zgrajeni za strne polete.

Dosedaj so zavezniški dobili že 2300 letal

New York, 7. junija. AA. (Reuter) V krogu zavezniške komisije za nabavke, ki se muči v Ameriki, se naglašalo, da so nabavke izvršene na osnovi prvega načrta dosegli vrednost 1200 milijonov dolarjev. Za to vsoto so zavezniški nabavili letala in letalske motorje. Dosedaj je bilo dobavljenih že 2300 ameriških letal. Izve se da, da se konkretni zavezniški predlog o odkupu presežka ameriškega vojnega materiala lahko pričakuje v 24 urah.

Roosevelt ostane preko nedelje v Washingtonu

New York, 7. junija. AA. Predsednik Roosevelt ostane z ozirom na položaj v Evropi čez nedeljo v Washingtonu.

Ponovni medsebojni letalski napadi

Zavezniški so bombardirali nemško zaledje, nemški bombniki pa so se zopet pojavili nad Anglijo

London, 7. jun. e. Ministrstvo za letalstvo je javilo, da so angleški bombniki od srede dalje v teku druge faze nemške ofenzive z uspehom bombardirali nemške motorizirane enote in onemogočili koncentracijo nemških čet na fronti in za fronto. Angleško letalstvo je bombardiralo železniška križišča med Amiensom in Arrasom. Sovražna letala so skušala zadržati angleške bombnike. Pri tem je bilo sestreljeno eno nemško lovsko letalo tipa »Messerschmidt 110« in eno nemško lovsko letalo tipa »Messerschmidt 109«. Druge letalske formacije so napadle letališča in postaje v Cambrai ter so uničile več sto metrov železniške proge. V Le Cateau je bilo vrnjen šest težkih bomb na nemški vlak. Bombe so popolnoma uničile lokomotivo in prve vagonce. V področju St. Quentin in Douaia so bile bombardirane nemške vojaške pozicije. V Nemčiji so angleška letala bombardirala več ur Hamburg. Zaznane bombe so zalede več rezerviranih tekočih goriva. Opazovalci z letal so ustovili celo vrsto požarov v skladiščih za gorivo.

Uničenih je bilo tudi nekaj rezerviranih goriva v bližini kielskega prekopa in nekaj vojaških objektov na Helgolandu. Z uspehom so angleška letala tudi bom-

bardirala več važnih železniških križišč na Nizozemskem.

London, 7. jun. s. (Reuter) Preteklo noč so nemški bombniki zopet napadli z bombami več točk v Angliji. Letalski alarmi v Angliji so bili dani ponoči na zelo obsežnem ozemlju, vse od grofije Durham do Hampshirea ob obali Kanala na jugu. O napadih sta izdala letalsko in notranje ministrstvo zjutraj skupen komunikat, ki pravi:

Sovražna letala so v teku preteklo noči na več točkah preletela južno in južno-vzhodno angleško obalo in izvedla vrsto bombnih napadov na širokem ozemlju. Letalski alarmi so bili dani v mnogih okoliščinah in trajalo je skoraj tri ure, predno je bil dan znak, da so se vsa sovražna letala zopet oddaljila. Protiletalski topovi so stopili na mnogih mestih v akcijo in tudi lovška letala so se dvignila, da prestrašijo napadalce. Nemška letala so vrlega več eksplozivnih in zažigalnih bomb na neko mesto v grofiji Lincoln. Dve osebi sta bili pri tem lažje ranjeni. Škoda pa je napad povzročil le malo. Ti napadi so bili najhujše namenjeni letališčem.

Pariz, 7. jun. s. (Havas) Davi je bil dan v Parizu letalski alarm, ki je trajal pol ure. Zaenkrat še ni znano, ali je bil Pariz ponovno bombardiran.

Velika aktivnost Moskve

Sovjetska diplomacija posveča vso svojo pozornost razvoju položaja v Evropi in zaščiti svojih interesov

Moskva, 7. jun. e. Sovjetska diplomacija razvija zelo živahno delovanje v treh glavnih smereh in sicer v baltičskih državah, v jugovzhodni Evropi ter v Turčiji. Tuji diplomatski opazovalci v Moskvi pravijo, da so postali živahnosti stiki sovjetske diplomacije z zavezniškimi prestolnicami. Sovjetska diplomacija je za zdaj obrnila vso svojo pozornost evropskim problemom in je skoraj zanemarljiva. Daljni vzhod baje zaradi tega, ker so odločitve japonske osebnosti izjavile, da se Japonci ne bo vmešavala v evropsko vojno in da se bo uprila vsakemu poizkusu, da bi se razširila vojna na Tih ocean.

Največjo pozornost vzbujajo pogajanja Moskve z baltičskimi državami. V moskovskih diplomatskih krogih trdijo, da je prišlo do teh pogajanj na pobudo iz sovjetskih vojaških krogov, ki smatrajo, da je sedanji položaj v baltičskih državah nezadostno jamstvo za varnost Sovjetske Rusije.

Posebno živahna je moskovska diplomatska aktivnost v Ankarli. V Moskvi so mnenja, da lahko sledi oslabitev zvez med Turčijo in zavezniški, če bi se položaj zavezniških na fronti poslabšal. V splošnem poudarjajo, da Turčija želi predvsem ohraniti mir na Balkanu in sovjetska vlada je pripravljena, da turško vlado v pripravi za ohranitev miru v tem delu Ev-

rope v celoti podpre. V tej smeri potekajo zdaj diplomatska pogajanja med Turčijo in Sovjetsko Rusijo.

Glede odnosov med Francijo in Anglijo je poudarjalo v moskovskih diplomatskih krogih, da za zdaj še ni opaziti nobenih bistvenih sprememb, toda opaziti je, da je znatno popustila napetost med Moskvo in Londonom ter Parizom ter se kaže z ob strani večja strnjenost ter pripravljenost za nadaljevanje sodelovanja na gospodarskem področju.

Stockholm, 7. junija (NTB) Po verodostojnih virih vodi sedaj sovjetska Rusija intenzivno diplomatsko in vojaško akcijo v baltičskih državah in v Skandinaviji.

Pomorske baze sovjetske Rusije v Baltiku, v Rusiji, v Estoniji in v Letonski se mrzlično utrjujejo. Pomorsko oporišče Hangö je prenatrpano z vojnimi materialom in letali. Na podlagi mirovne pogodbe s Finsko je sovjetska armada začela utrjevati to oporišče.

V skladu z mirovno pogodbo s Finsko se je pričela tudi gradnja važnih železniških prog. Rusija je zgradila nadaljevanje proge od Kandalakske do Kemijarvi na svojem ozemlju. Finci pa gradijo to progo na svojem ozemlju. Po sporazumu med Rusijo in Finci je ta proga potrebna za hitro prevažanje ruskega blaga v Švedsko.

Po drugih vesteh je Rusija koncentrirala več novih divizij pri Pečeng in v Sali. To dejstvo spravlja tuji opazovalci v zvezo z znanim dejstvom, da smatra sovjetska Rusija severno Norveško za svoje vplivno in interesno področje in ne bi mogla trpeti, da bi se nemški vpliv razširil na ta del Evrope.

Po vesteh iz Litve koncentrirajo sovjetska Rusija nove divizije na litavsko-poljski meji, kjer tudi neprestano grade nove utrdbe. Diplomatski krogi v Stockholmu pripisujejo tudi veliko važnost trgovskemu pogajanjem med Švedsko in Rusijo ter med Finsko in Rusijo. Tuji opazovalci v Stockholmu ne verjamejo, da bo prišlo kmalu do zblizanja med Rusijo in Francijo ter Anglijo, toda sovjetska Rusija sluti nevarnost in zaradi tega se je ustvarila podlaga za zblizanje z Londonom in Parizom in zdaj je mogoče najti primerno osnovo za sporazum.

Nova obrambna taktika proti nemškim tankom

Nemške tanke puste preko glavne fronte v zaledje, kjer jih obkolijo in uničijo

Pariz, 7. junija. s. (Havas) Vojaški poročevalec francoskega radia daje nekaj podatkov o taktiki, ki se je sedaj Francozi poslužujejo v borbi z nemškimi tanki. Francoska pehota ob Sommi ima povelje, da pusti prodirati nemške tanke mimo svojih postojank, nato pa takoj zopet sklene svoje položaje in jim onemogoči umik. Tanki naletijo potem v zaledju na skrbno pripravljenosti in postojanke protitankovskih oddelkov. Francoska pehota med tem poseže v borbo z nemško motorizirano pehoto, ki po navadi sledi nemškemu tankom. Tako ostanejo nemški

tanki v zaledju prvih francoskih postojank brez podpore svoje pehote in so na ta način izolirani. Tedaj napadejo tanke francoska letala, ki so jim prizadela že zelo velike izgube. Posebno se je izkazal v borbi proti tankom mali letalski top, s katerim so opremljeni francoski bombniki. Med tem ko namreč običajno prebije oklep tankov samo šrapnel, imajo francoski letalski topovi tako močne projekte, da se tanki proti letalom ne morejo braniti, ker nimajo zaščite protiletalskih topov.

Ljubljanski mestni svet

je sredi sklepal le o manjših tekočih zadevah

Ljubljana, 7. junija. Na središčni seji ljubljanskega mestnega sveta je župan dr. Adlešič poročal najprej o akciji za zaščito prebivalstva in podal tudi poročilo o akciji za zimsko pomoč, ki se blizu svojih zaključitvi in je doslej prinesla 581.962 din. Od tega zneska je akcijišni odbor izplačal brezposelnim 210.000 din za službu, s čimer se je opravilo več javnih del. Za prihodno zimo bo še na razpolago za podpiranje vrednih mestnih revežev nad 370.000 din. G. župan se je zahvalil vsem darovalcem in onim, ki so pomagali pri nabiranju te vsote.

Finančne zadeve

M. s. prof. Dermastja, ki je poročal o predlogih finančnega odbora, je sporočil najprej zahvalo akademije znanosti in umetnosti za izročitev volila iz oporoke pokojnega Josipa Vilfana.

Dunajski kreditni zavod je zahteval izplačilo srečja ljubljanskega loterijskega posojila iz l. 1879, ki so v posesti nemških državljanov in so bile izrečane ob d. 1. 1939 in sicer v razmerju 2 kromi za 1 din. Mestni svet je sprejel predlog finančnega odbora, naj se takoj izplačajo izrečane srečja, za katere je posebna vsota tudi pripravljena, vendar v razmerju, ki je veljalo tudi za naše državljanke in sicer 4 krome za 1 din.

Za regulacijo in izpeljavo potov na na Ljubljanski grad je mestna občina kupila zemljišče na grajskem pobočju v obseku 6000 kv. m za 90.000 din. Mestno zemljišče ob Bohoričevi ulici, znano pod imenom »Meksika«, je mestna občina pripravljena prodati banki upravi dravske banovine za postavitev invalidskega doma in državnih proteznih delavnic. Zemljišče v izmeri 2270 kv. m je pripravljena občina prodati po 355 din za skupno vsoto 825.850 din.

Predlog socialno-političnega odbora za rezerviranje prihrankov pri kreditih socialnega skrbstva v l. 1939-40 v iznosu okroglo 350.000 din, ki naj bi se naložili v poseben fond, je mestni svet zavrnil.

Za kritje obveznosti mestne občine ljubljanske po proračunu krajnjega šolskega odbora pri Sv. Petru v Ljubljani za l. 1940-41 je bil določen naknadni kredit 23.000 d. in iz proračunske rezerve. Nadalje je bil dovoljen izredni kredit 20.000

Važne določbe uredbe o pomožni vojski

Ljubljana, 7. junija. Vsaj važnejše določbe uredbe o pomožni vojski državne obrambe bi morali dobro poznati vsi, ki niso vojaški obvezniki, kajti prav njih se predvsem tičejo. Opozorjamo ob tej priliki na nekatera pomembnejša določila. Uredba je bila objavljena v »Službenem listu kr. banske uprave dravske banovine« 5. t. m. in v »Službenih novinah kr. Jugoslavije« 18. maja.

KDO SESTAVLJA POMOŽNO VOJSKO

Obvezno delo morajo po določbah uredbe o pomožni vojski državne obrambe opravljati vsi moški jugoslovanski državljanji v starosti od 16 let do vključno 65. leta, če niso vojaški obvezniki; ti moški sestavljajo pomožno vojsko. Izmed vojaških obveznikov pripadajo pomožni vojski tisti, ki so oproščeni vstopa v vojaški enotici in v mobilnem in vojnem stanju, in sicer za prometno in poštno brzojavno službo, za delo v delavnicah, podjetjih in rudnikih, ki so potrebni državni obrambi. Ti vojaški obvezniki, prevedeni v pomožno vojsko, ostanejo prevedeni, dokler je potrebno, to službovanje pa se računa prav tako, kakor da so v redni vojski. V pomožno vojsko lahko uvrste tudi nad 65 let stare moške, če to sami žele in če so še za službo sposobni. Moške, sposobne za pomožno vojsko, bodo uvrščali v posamezne vrste služb po njihovih sposobnostih in njihovim stalnem opravilu, za kar bo tudi po potrebi, odnosno na zahtevo posameznika, potreben zdravniški pregled.

Pomožna vojska ima tri povelje. S prvim poveljem bo vpoklicane osebe za upravljanje v druge uradniške ter strokovne poste, nadalje kvalificirani delavci v industriji, obrti, gozdarstvu, rudarstvu, prometu, stav-

Novi angleški poslanik prisel v Moskvo

Atene, 7. jun. e. Reuter poroča, da je novi angleški veleposlanik v Moskvi Cripps včeraj ob 13.35 odpotoval z letalom preko Rumunije v Moskvo, kamor je dospel sredi.

Papež se ne bo selil v Ameriko

Washington, 7. jun. e. DNB poroča, da so s merodajnega mesta v Beli hiši demantirali vest, da je predsednik Roosevelt ponudil papežu neko mesto v Ameriki, kjer bi papež lahko bival, če bi se odločil, da zapusti zaradi vojne nevarnosti Vatikana.

nik ima pravico izbirati med rento, ki pripada zavarovancem po rednem socialnem zavarovanju, ali invalidnino po predpisih te uredbe, ne more pa prejemati rente in invalidnine.

ZAPOSLOITEV OBVEZNIKOV VSEH TREH POZIVOV

Obvezniki prvega poziva bodo zaposleni v industrijskih in obrtnih podjetjih, potrebnih državni obrambi. Zaposleni bodo po 8 ur na dan. Dodeljeni bodo posameznim ministrstvom in ustreznim oddelkom banknih uprav. Obvezniki drugega poziva pomožne vojske bodo dodeljeni kmetijskemu ministrstvu. Naloga drugega poziva je, auditi delovne moči za boljše obdelavo zemlje, da bi kmetijstvo dajalo čim več hrane. Obvezniki tretjega poziva pa bodo zaposleni tudi pri raznih drugih važnih delih, cestnih, železniških, pri vzdrževanju telefonskih in telegrafskih prog, regulacijah rek in podobnih javnih delih. Delovni čas teh obveznikov bodo določali po vrsti, pomenu in nužnosti del.

V tretji poziv spadajo delavci, ki so uporabni kot pomožne delovne moči pri kvalificiranih delavcih, obveznikov prvega poziva, dalje intelektualni delavci, aktivni in upokojeni uradniki, državni, samoupravni kakor zasebni, sposobni za umsko delo; dijak v učenci vseh šol, sposobni za delo in dovolj stari (16 let); rentniki, trgovci, trgovski pomočniki in trgovski potniki; lažji invalidi, sposobni za lažja pomožna dela. Obvezniki tretjega poziva bodo uporabljani za delo v industriji in obrti, namočevali bodo mobilizirane aktivne državne, samoupravne in zasebne uradnike; delali bodo v odborih za popis življenjskih potrebščin in v odborih za prehrano prebivalstva, pa tudi v krajevnih odborih za zaščito pred letalskimi napadi; zaposleni bodo pri cenzurnih poslih in na poštah; stajali: kot ordonanci ali pisarji; nekateri bodo delali v krajevnih zdravstvenih organizacijah, drugi kot pomožni mehaniki, poštni raznašalci, tramvajski vozniki in sprevedniki, pri pomožnih delih in solah pri delih, za katere so sposobni. Obvezniki tretjega poziva bodo mobilizirani po potrebi, najbrž postopno. Dijaki do dovršenja 18. leta starosti smejo biti uporabljeni samo pri delu v krajih, kjer stanujejo in če je mogoče pri enakem delu s svojimi roditelji odnosno varuhi.

PREVOZNA SREDSTVA ZA POMOŽNO VOJSKO

Pomožni vojski pripada vsa vprežna živalna, ki ni rekvirirana za redno vojsko, navadni vozovi, dvokolice za živinsko vprego in kolesa z njihovo opremo. Razen tega pripadajo pomožni vojski vsa motorna vozila, ki ne služijo za druge vojaške namene, dalje vsi rezervni deli vozil in delavnice ter garaže. To velja tudi za plovna sredstva. Razen prevoznih sredstev bodo pripadali pomožni vojski tudi produkcijska sredstva, kmetijski stroji in orodje, industrijske žične železnice, stroji za cestna dela itd.

SPORT

Kolesarska podzveza v Mariboru razpisuje za nedeljo 16. junija kolesarsko dirko za prvenstvo mariborske podzveze na gorski progi. Start bo ob 13.30 pred gostilno »Lebe« v Reki pri Hočah, cilj na odcepu ceste k Pohorskemu domu. Dolžina proge okrog 6 km. Prijave je poslali najpozneje do 11. junija na naslov: Jenko Jože, Maribor, stadion SK »Železnikar« ob Tržaški cesti. Prijavnina 10 din za dirkača, naj se plača istočasno s prijavo. Poznejše prijave se ne bodo upoštevale. Nagrade: I. in II. senior darilo; III., IV. in V. kolajno; I. junior darilo, II. in III. kolajno. Razdelitev nagrad bo takoj po končani dirki v Mariborski koči na Pohorju. Pravico starta imajo vsi seniorji in juniorji, ki imajo veljavno licenco za l. 1940 in so člani klubov mariborske kolesarske podzveze. Vozi se na lastno odgovornost po pravilih KSJK ter cestno-policijskega reda. Eventualne proteste je treba vložiti 15 minut po končani dirki pri vodstvu dirke z zneskom 25 din, ki se v primeru ugodne rešitve protesta vrne. Prireditelj si pridržuje pravico, odpovedati dirko, ako se ne prijavijo najmanj pet vozačev-dirkačev. Dirka bo ob vsakem vremenu.

Lahkotistični desetboj za prvenstvo mesta Maribor bo prireditelj športni klub »Železnikar« 15. in 16. junija na svojem stadionu ob Tržaški cesti. Vrstni red tekmovalstva v soboto 15. t. m. bo: tek 100 m, skok v daljavo, met krogla, skok v višino, tek 400 m. Začetek tekmovalstva ob 17. uri. Vrstni red tekmovalstva v nedeljo 16. t. m. bo: tek 110 m preko zaprek, met diska, skok s palico, met kopja, tek 1500 m. Začetek tekmovalstva ob 17. uri. Prijave je poslali na naslov SK »Železnikar«, Maribor, Tržaška cesta. Zadnji rok za prijave 8. junij ob 18. Prijavnina za atleta 10 din. Prvak prejšnje kolajno, II. in III. plasirani pa diplomu; zmagovalci si pribori naslov: »Prvak mesta Maribora v desetboju za leto 1940«. Tekmovalje bo na tekašči, ki je dolga 423 m, ima dva nedvigljena zavoja in je posuto z ugaski. Pravico nastopa imajo le verificirani atleti mariborskih atletskih klubov, ki so člani SAZ-e, odnosno člani VASKJ. Tekmovalje se bo po pravilih in pravilnikih JAS-a odnosno VASKJ.

Mariborski tenis in nogomet. Na teniških igriščih ISSK Maribora bo v nedeljo 9. t. m. s pričetkom ob pol 9. zanimiv teniški turnir parov za darilo trgovca gosp. Fr. Mastka. Nastopajoči in tekmujoči pari bodo določeni z žrebom. — V nedeljo 9. t. m. se bosta preizkusila v semifinalni tekmi za nogometno prvenstvo Slovenije moštvi Maribora in Cakovca, moštvo SK »Železnikarja« pa bo v Kranju nastopilo proti SK Kranju.

Iz Kranja

Nov železobetonski most čez Kokro v Lajhu pri Kranju. Dne 21. t. m. bo prva ponudbena licitacija za oddajo del pri novem železobetonskem mostu čez Kokro na banovinski cesti II. reda št. 118. Proračunska vsota je 839.617 din. Ponudbeniki bodo morali položiti kavelj v znesku 84 tisoč din.

Iz Dolenjskih Toplic

Tatvine. Na Dol. Sušicah pri Dol. Toplicah se je pred dnevi prihitel pri popolnoma v hišo G. Strojina tat, ki je odnesel 1600 din gotovine. Isti dan je nekdo ukradel na Gor. Sušicah G. Kulovcu razno obleko in druge drobnarije v vrednosti 2000 din. O tatni ni duha ne sluha. Zasledujejo ga orožniki, a je malo upanja, da bi ga dobili.

POTOK SOLZA

(LE RUISSEAU)

Paul Cambo — Françoise Rosay

Predstave danes ob 16., 19. in 21. uri.

PREMIERA PREKRASNEGA FRANCOŠKEGA FILMA

poln najgloblje vsebine in moralnih odlikov tistim, ki izkoriščajo bedo svojega bližnjega in slabost mladih deklet....

V TEM FILMU VAS BO ZADIVILA S SVOJO LEFOTO mlada francoska umetnica GABY SILVIA

KINO UNION — tel. 22-21

SAMO SE DANES ob 16. in 21. uri najlepši

Kino Matica, tel. 21-24 glasbeni film

V filmu se izvajajo njegova IV., V. in VI. simfonija, opera »Evgen Onjegin«.

Zarah Leander, Hans Stüwe. — Predstava ob 19. uri radi produkcije odpade.

ČAJKOVSKI

Moj mož je zapeljivec

(V MREŽAH GANGSTERJEV)

V glavni vlogi: Melvyn Douglas in Florence Rice. — Filmski problem, ki ga želi poznati vsaka žena! — Danes ob 16., 19. in 21. uri.

Močno dramatično filmsko delo o zločinah in njihovih žrtvah poživljeno s sijajnim humorjem in spretnimi trikmi.

KINO SLOGA — tel. 27-30.

KINO MOSTE

Danes ob 20.30, jutri ob 20.30 in v nedeljo ob 14.30, 17.30 in 20.30 uri premiera

filma največjih senzacij, grozovitih scen in erotičnih konfliktov

DOŽIVLJAJ L'NE NOČI

Erich von Stroheim, Albert Prejan

Prvi in največji film, v katerem se obravnavajo problemi moči okultizma in hipnoze

ZA RES MOČNE ŽIVCE

ORLA KOVE ROKE

ZDRAVNIKA-FANTASTA

v glavni vlogi PETER LORRE

PREMIERA ZA LJUBLJANO!

DNEVNE VESTI

— Prvi vlak, ki bo vozil na Gorenjsko z znižano nedeljsko povratno vozovnico, bo šel iz Ljubljane v soboto že ob 11.50 ter bo imel direktno zvezo z Radečami-Planico ter z Bistrico-Bohinjskim jezerom.

— Ribolov za goste na Bledu. Za goste, ki obiskujejo Bled, izhaja banovinska ribogojnica postaja na Bledu ribolovna dovoljenja za Savo Bohinjko, Ribnik, Mostnjo, Blejsko in Bohinjsko jezero za odškodnino 50 din na dan ali 200 din na teden.

— Gorenjska je vsa dostopna. Neodgovorni ljudje širijo neresnične vesti, da so nekateri gorenjski kraji nedostopni. To je enostavna izmišljotina, ki hoče odvzeti urejenim gorenjskim krajem še obisk domačih gostov. Turizmogojna zveza sporoča, da so dostopni vsi kraji zlasti v gorenjski dolini in v Bohinju, seveda pa so potrebne legitimacije. Najbolj upeljane so legitimacije Slovenskega planinskega društva, vidljane od upravne oblasti I. stopnje.

— Da bo dovolj sladkorja do prihodnje kampanje. Prodajna centrala za sladkor je izdala poročilo, v katerem je ugotovila, da je dovolj sladkorja do nove kampanje in je nepotreben strah, da bo sladkor pošel. Zato ni treba nikomur delati žalosti sladkorja, kar bi bilo škodljivo, ker bi tedaj v resnici sladkorja lahko začelo primanjkovati, če bi si ga nekateri nakupili v svojih zalozah. Centrala je tudi zvedela, da so nekateri trgovci začeli podraževati sladkor izkoriščajoč konjunkturo. Zato opozarja konzumente, naj ji vsak primer neupravičene in nedovoljene podražitve sladkorja javijo. Prodajna centrala za sladkor bo ustavila dobavljanje sladkorja tistim trgovcem, za katere bo ugotovila, da so ga neupravičeno podražili.

— Konferenca o organizaciji žetve. Na povabilo direktorja za prehrano v Beogradu je bila v Novem Sadu v prostorih kmetijske zbornice konferenca, ki so se je udeležili zastopniki številnih gospodarskih ustanov, pa tudi ministrstva za kmetijstvo in ministrstva za socialno politiko, inspekcije dela, delavske zbornice itd. Na dnevnem redu konference je bilo predvsem vprašanje, kako bi organizirali delo, da bi bila ob pravem času opravljena žetev in mlacev. S pristojnega mesta je sporočeno, da bo organizacija letošnje žetve glede na izredne razmere v svetu predpisana s posebno uredb.

— Dva popolna brezmesna dneva zahteva kmetijska zbornica dunavske banovine. Glede na uredbo o brezmesnih dnevih je kmetijska zbornica dunavske banovine poslala direktorju za organizacijo in proučevanje kmetijskega vloga, v kateri zahteva uvedbo dveh popolnih brezmesnih dni na teden. Ta predlog utemeljuje s tem, da moramo danes uvažati volno iz Anglije, ter da je zaradi vojn ne moremo dobiti dovolj. Zato je najpogotnejše, da pridobimo čim več domače volne in zato moramo čim bolj omejiti klanje ovce. Zato bi v brezmesnih dnevih ne smeli prodajati tudi jagnjetine. Prav tako bi bilo treba prepovedati klanje perutnine, ker bi se na ta način povečala poraba jajc in ker je škodljivo, če koljeno kokoši v času dokler niso več jajc nego v drugih letnih časih. Nobenih posebnih razlogov ni, ki bi upravičevali, da bi delali razlike med posameznimi vrstami živali pri uvajanju brezmesnih dni in zato bi bilo potrebno do polnitve uredbo o brezmesnih dnevih tako, da bi bilo prepovedano klanje živali in prodaja mesa vseh vrst po dva dni na teden.

— Prebivalci cele vasi ogroženi od stekline. V Surici pri Loznici je prišlo do prave panike med prebivalstvom. Nedavno je stekel pes ogrizel tudi druge vaskse pse, tako da je bilo v vasi celo krdo steklih živali. Psi so ogrižli mnoge kmete, živali, predvsem ovce, prašiče in perutnino. Kmetje so pse pobili, vendar pa s tem zadeva ni bila opravičena, ker so mnogi jedli meso steklih živali in ker so bili ogriženi od steklih psov. Ko so sanitetne oblasti to zvedele, so poslane v vas svoje organe. Zdaj si zdravniki zelo prizadevajo, da bi rešili ogrožene kmete, ki jih je zbolelo iz izredno mnogo in sploh ni mogoče ugotoviti koliko je ogroženih.

— Zagreb je dobil 10.000.000 din od države za bolnice. Finančno ministrstvo je odredilo finančni direktorji v Zagrebu, da izplača Zakladni bolnici 10.000.000 din za dovršitev stavbnih del. Ker finančna direktorija ni imela toliko gotovine je bilo sklenjeno, da to vsoto izplača Narodna banka. Denar je že izplačan in ga hrani Mestna hranilnica. Dogovoreni del je zdaj zagotovljen.

— Tujski promet na Hvaru maja. Proti pričakovanju je tujski promet v maju nadavol. Hvar so obiskali 103 gostje in nočnin je bilo 1581. Inozemcev je bilo samo 10, in nočnine so znašale 179. Med tujimi gosti je bilo največ Madžarov. Maja lani je bil tujski promet znatno boljši. Naših državljanov je bilo tedaj na Hvaru 112

in nočnine so znašale 1521, a razen tega je bilo še tujih gostov 452, nočnin je bilo 4334.

— Rumunski poslanik prispe v Zagreb. Rumunski poslanik Cadere bo obiskal te dni v spremstvu svetnika za tisk Anastasija Zagreb in pri tej priliki bo izročil zagrebškemu novinarjem odlikovanja rumunskega kralja. Jugoslovanski novinarji so bili odlikovani, ko so nedavno obiskali Bukarešto.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo spremenljivo oblačno, sicer nobenih bistvenih sprememb sedanega vremena. Včeraj je nekoliko deževalo v Sarajevu in Zagrebu. Najvišja temperatura je znašala v Ljubljani 24,2, v Splitu 24, v Dubrovniku in Zagrebu 22, v Mariboru 21, na Rabu in Beogradu 20, na Visu in Kumboru 19, v Sarajevu 17. Davi je kazal barometer v Ljubljani 762,2, temperatura je znašala 13,0.

Iz Ljubljane

—lj Prav je, če se zanimate za prihodnji koncert Ljubljanskega Zvona, ki ima na sporedu slovenske nabožne pesmi od prvih napevov in protestantski dobi do današnjih skladb. Koncert bo obsegal dela 17. cerkvenih skladateljev, izmed katerih bo vsak zastopan z enim svojim delom. Koncert bo v ponedeljek 10. t. m. ob pol 9. zvečer v franciskanski cerkvi. Vstopnice se dobe v knjigarni Glasbene Matice.

—lj Stare opozarjamo na današnjo zadnjo produkcijo šole Glasbene Matice v tekočem šolskem letu. Na produkciji bodo nastopili gojenici klavirske in violinskega oddelka Matične šole. Začetek bo točno ob četrti na 7. zvečer v veliki filharmonični dvorani. Podrobnosti spored se dobi v knjigarni Glasbene Matice in pred začetkom v veži filharmoničnega poslojpa.

—lj Zbor najlepših komornih del slavnih mojstrov boste čuli na komorni produkciji Glasbene akademije v ponedeljek 10. junija; začetek ob četrti na 19. v veliki filharmonični dvorani. Nastopili bodo sl. šateli Logerjeva, Bradačeva, Burger, Gregor, Zolotar in židmžod iz šol profesorjev slaisa, Zarnikove, J. Ravnika, Rupia in Pfeiferja ter bodo izvajali Corellijevo komorno »Sonato za dve violini in klavir«, Tartinijevo »Sonato za violino in klavir v a-dur«, Brahmsovo »Sonato za klavir in violino op. 100 v a-dur« in Dvořakov »Tercet za dve violini ter violok. Vse program je nastudiral z izvajalci prof. Jan. Slais, vodja oddelka komorne glasbe. Program velja kot vstopnica.

—lj Opereta »Frasquita« prvič po znižanih cenah bo v nedeljo zvečer. V naslovni vlogi bo imelo občinstvo priliko občudovati Zlato Gungjenac.

—lj V nedeljo s Putnikom v Kočevsko švico. Prijave do jutri popoldne. Zahtevajte program.

—lj V vkuhanju zgodnjega sadja in o shranitvi povrtnine bo predavala dr. V. o 20. ga. Velikona. K temu koristnemu predavanju, ki bo v salonu pri »šestici«, Tyrševa cesta št. 6, je pristop vsakomur prost. Obenem bo istotam mesečni sestanek ljubiteljev cvetic, zbranih v vrtnarskem odseku podružnice SVD Ljubljana.

—lj Odpiranje in »prijanje trgovin. Iz vrst trgovskih nameštencev smo prejeli: Pri nas se je uveljavil običaj, da se trgovine odpirajo popoldne ob 15. šele v začetku meseca julija, kar traja do konca avgusta. Glede na to, da stanujejo številni nameštenci trgovin zelo daleč od službenega mesta, bi kazalo, da bi se lastniki trgovin že sedaj, junija, odločili da se trgovine odpirajo popoldne ob 15. Za to govori še več drugih razlogov. Od 14. do 15. se kupci zelo redki. Trgovski nameštenci, ki odhaja iz trgovine večinoma po 12., hiti h kosilu navadno precej daleč in nima prilike niti za prav skromen popoldanski odmor.

—lj O mesarskih muhah smo čitali, da so se v velikih množinah pojavile tudi na Sv. Petra cesti predvsem okrog tovarne za usnje. Kakor nam poročajo iz magistrala, je tudi to tovarno takoj pregledala uradna komisija mestnega fizikata ter našla precej muh v onem delu obrata, kjer se surove kože predelujejo z apnom. Komisija se je tudi prepričala, da v tem delu tovarne muhe stalno uničujejo s potresanjem apna, ter je dobila zagotovilo, da bo vodstvo strogo pazilo na snago in zdravstvene predpise. Seveda bo mestni fizikat tovarno redno nadzoroval, da se muhe z dolednim izvajanjem predpisov do skrajnosti zatro. Ker smo čitali tudi priporočilo neoljenega apnenega dušika za dober pripomoček pri zatiranju muh, predvsem pa ličnik, pripominjamo, da tudi mestni fizikat priporoča ta pripomoček, kar je storil tudi v tovarni za klet. Pri tem pa mestni fizikat v prvi vrsti opozarja vso javnost, da je najboljši pripomoček zoper muhe — snaga. Kjer gospodinjstva »znažna gospodinja, vas nikdar ne bodo nadlegovali roji muh. Zato opozarjajte in z vso strogostjo zahtevajte, naj hišne po-

močnice smeti sežigajo, preden jih oddajo smetarju. Kakor je bilo že javljeno, imajo sedaj smetarji najstrožji nalog, da morajo naznaniti vsako stranko, ki bi oddajala nesežigane smeti.

—lj Številne tatvine. Ob priliki rakovniške procesije je zmanjkala Antonu Tekavcu iz žepa rjava listnica, v kateri je imel 1860 din in potrdilo, da lahko vsak čas dvigne pri lesnem trgovcu Ivanu Petriču v Borovnici vsoto 14.500 din. — Jožefa Fajdiga z Dolenjskega, ki se je tudi udeležila rakovniške procesije je prijavi, da ji je žepar ukradel denarnico s 130 din.

— Franciški Mihečević je tat izmaknil ročno torbico, v kateri je imela okrog 100 din. — Mariji Primožičević je nekdo ukradel pred cerkvijo na Rakovniku črno ročno torbico, v kateri je imela vozni listek do Ribnice in okrog 100 din. — Posesniki Angeli Trontelj iz Podgorice pa je žepar ukradel pred rakovniško cerkvijo denarnico s 1400 din. — Razvoz v Lingarjevi ulici je neznan zlikovec odnesel zavoj moškega manufakturnega blaga v vrednosti 2000 din, last trgovca Češnika. — Stavbenemu podjetju »Tehna« na Tyrševi cesti pa je nekdo odjedal okrog 100 kg novega betonskega železa, vrednega nekaj čez 700 din.

—lj Otok podlegel opeklinam. Včeraj popoldne so prepeljali v splošno bolnico čletnega sinčka sreskega načelnika v Logatecu Gregorja Bizjaka. Otok je doma prevrnil nase lonec kropa in se silno opeknel po vsem životu in po rokah. V bolnici so zdravniki skušali otroku rešiti življenje, a poškodbe so bile preduhne in je umrl. — V Notranjih gorah je padel s koleasa posestnik Ivan Alič in se hudo potolkel po glavi. — V bolnico so včeraj prepeljali tudi ženo železniškega kurjaka Marijo Balentin iz Ljubljane, ki je v šiški pezigodaj skočila iz tramvajskega voza, padla in se poškodovala na glavi ter po telesu.

—lj Gostilna Martine. Zg. šiška. V nedeljo koncert operne in domače glasbe! — Dobra kapljica! Specialiteta: piska v papriki! 249-n

Iz Kamnika

— Gledališče mladih v Kamniku. Jutri v soboto bo ob 20.30 v dvorani Narodne čitalnice gostoval »Gledališče mladih« s Cankarjevo igro »Lepa Vida«. To Cankarjevo delo, ki je imelo v Ljubljani vsestranski uspeh, je zrealiziral Zvonimir Sintič, ki je študiral dramsko umetnost v Pragi. S svojimi režijami je v Ljubljani pokazal nove poti gledališča. Vso kulturno kamniško javnost opozarjamo na gostovanje najmlajšega poklicnega gledališča. Ker obeta biti predstava zanimiv kulturni dogodek, si nabavite vstopnice že prej v trgovini K. Skale.

Boleznica

KOLENDAR

Danes: Petek, 7. junija: Robert DANASNJE PRIREDITVE
Kino Union: Potok solza
Kino Matica: Čajkovski
Kino Sloga: Moj mož je zapeljivec
Produkcija šole Glasbene Matice ob 18.15 v veliki filharmonični dvorani
Izstava G. A. Kosovih monumentalnih slik v Jakopičevem paviljonu odprta od 9. do 19.

DEŽURNE LEKARNE

Danes: Mr. Leustek, Resljeva cesta 1. B. hovec, Kongresni trg 12, Komotar, Vič — Tržaška cesta 48.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri

Petek, 7. junija: ob 15. Asmodej. Dijaska predstava. Izven. Globoko znižane cene od 14 din navzdol
Sobota, 8. junija: Severna lisca. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol
Nedelja, 9. junija: Neopravičena ura. Izven. Globoko znižane cene od 16 din navzdol

★
Francis Mauriac, član francoske Akademije je spisal edino odsko delo z naslovom »Asmodej«, ki ga bodo igrali danes popoldne ob 15. kot dijaško predstavo pri globoko znižanih cenah. V okviru družinskega življenja podana dejanje predoci kot srednjo osebo domačega vzgojitelja Blažija, psihološko izredno zanimiv značaj, ki usmerja dejanje. Bistvo duha Asmodeja je posebej pasivno v Angliezu Fanningu, aktivno pa v vzgojitelju Blažiju. Igrajo: Šaričeva, Sever, Simčičeva, Gabrijeličeva, Jan, Lipah, J. Boltarjeva in Starič. Režiser: M. Skrbinšek.

Jubilej pevskega društva »Zvon«

v šmartnem pri Litiji

50 let je poteklo, odkar je šmarnski nadučitelj Ivan Bartel prvič zbral okrog sebe petja željno mladino. Vročilo je celo desetletje, z njim pa ni zamrlo v šmartnem pevske življenje. Pevska družina se je zbrala okrog novega pevovodje in s psmijo budila novo nacionalno zavest v oži in širši domovini. Večkrat v dobi 50 let je moral »Zvone« preživljati razne krize, vse pa je premagal in v nedeljo bo praznoval zlati jubilej.

Vsa šmarnska dolina se je za ta pomemben praznik dostojno pripravila. Odbor »Zvona« je pripravil obširni program in vabil za 9. junij vse pevce in pevke, ki so kdaj sodelovali v društvu, kakor tudi vse prijatelje lepega petja, naj pohite v lepo šmarnsko vas. Za posetnike koncerta velja polovična voznina na železnici. Začetek bo točno ob pol 16. Poleg domačega društva bodo nastopila še druga pevska društva.

Spored koncerta bo naslednji: 1. Slavljenec »Zvon« šmartno: Z. Prelovec »Pozdrav«, nato govor Vidica — zgodovinski opis — pozdravi in čestitke raznih deputacij: P. Jereb — Kam si šla; M. Kovačič — Domovini. 2. Delavsko pev-

Hercegovca tridejanska komedija »Severna lisca« je delo, ki je imelo na vseh evropskih odrih kakor tudi pri nas, nenavaden uspeh. Dejanje je zabavno in ne brez tehtnosti ter slika zakonsko krizo v trikotniku. Delo si velja ogledati zaradi sijajno podanih vlog. Igrajo: Mira Danilova, Kralj, Vida Juvanova, Gregorin in Drenovec. Režiser: prof. Sest.

O P E R A

Začetek ob 20. uri

Petek, 7. junija: Modra roža. Red Sreda Sobota, 8. junija: Evgenij Onjegin. Red A. Gostovanje Borisa Popova
Nedelja, 9. junija: Frasquita. Izven. Gostovanje Zlate Gungjenčeve. Znižane cene od 30 din navzdol
Ponedeljek, 10. junija: Plesni večer šole Mete Vidmarjeve. Izven

★
P. n. abonente reda Sreda vlnudno opozarjamo, da imajo drevi v operi izjemoma na ta dan predstavo slovaške opere »Modra roža«, da bi bilo na ta način upravi omogočeno do konca sezone nuditi jim dovoljno število predstav. V posameznih deloma veselih, deloma pevnih partijah sodelujejo: Ribičeva, Barbičeva, Poličeva, B. Sancin, M. Sancin, Zupan, Anžlovar, Frelih in Pianek. Dirigira R. Simoniti, režija je Zupanova.

Prvič po znižanih cenah se bo uprizorila v nedeljo zvečer izvrstna melodiozna Loharjeva opereta »Frasquita« z Zlato Gungjenac in J. Franciom v glavnih vlogah. Delo je tako po zasnovi dejanja kot po skoraj operno zasnovanem glasbenem okviru visoko nadpovprečno, naša odlična uprizoritev in zasedba, v kateri sodelujejo še Barbičeva, M. Sancin, Peček in Rus, pa sta ji zagotovili največji uspeh sezone. Predstava se bo uprizorila v korist bolniškega fonda Združenja gledaliških igralcev, na kar p. n. občinstvo se posebej opozarjamo.

Plesna šola Mete Vidmarjeve bo imela v ponedeljek zvečer kot vsako leto v naši operi svoj samostojni plesni nastop, kjer bodo gojenke pokazale sad celotnega dela. V osmih krajših in daljših točkah bodo nastopile domače vse nadarjene učenke, od najmlajših do starejših, de malih umetnic. Naše občinstvo, ki ve prav dobro ceniti pedagoški trud Mete Vidmarjeve, bo kot vsako leto tudi letos posvetilo nastopu njene šole polno pozornost. Vstopnice so na razpolago v predprodaji pri dnevnih blagajni v operi.

Iz Celja

—c Odpovedano učiteljsko zborovanje. V soboto 8. t. m. bi moralo biti v Celju učiteljsko zborovanje okrajnega društva JUU v Celju v praznino društvene 70letnice. Zborovanje pa je zaradi nastalih ovir odpovedano.

—c Drugi solski nastop gojenec Glasbene Matice v Celju, ki bo obsegal tudi mladinsko zbornico petje, se bo pričel drevi ob sedmih v Mestnem gledališču. Mestno kopališče »Diana« na Bregu letos ne bo več odprto.

—c Nogomet. V nedeljo 9. t. m. ob 16.30 se bo pričela na Glaziji zanimiva prijateljska tekma med SK Slavijo iz Ljubljane in SK Jugoslavijo, ob 15.15 pa bo predtek mladinskega SK Jugoslavije in SK Olimpa.

—c Bonbonček dan prirediteljskega podružnica CMD v Celju v soboto 8. t. m. Ne odklanjajte nabiralk, marveč prispevajte po svojih močeh!

—c Predavanje in izlet društva »Mali gospodar«. Društvo »Mali gospodar« v Celju priredi v nedeljo 9. t. m. ob 9. popoldne na vrtu Mestnega zavetišča v Medlogu predavanje o sajenju in gojenju povrtnih zelenjav in njeni rentabilnosti. Predaval bo mestni kmetijski referent g. Martin Cimerman. Vabljeni so vsi člani in vsi ostali zainteresirani. V nedeljo 7. julija priredi društvo avtobusni izlet na Dobro, kjer si bodo udeleženci ogledali vzrejišče angorskih kuncev društvenega člana g. Avgusta Velgerla in tudi posetili zdravilišče. Odhod iz Celja bo ob 9. popoldne izpred kolodvora, povratek pa zvečer. Prijave za izlet se bodo sprejemale ob priliki predavanja 9. t. m. in pa pri društvenem tajniku na Miklavškem hribu 13 v Celju. Prijavitelj se je treba do 15. t. m.

—c Sreski odbor društva Rdečega križa v Celju vabi vse one gospode, ki so od 1. 1933. do 1. marca 1940 opravili pri Rdečem križu v Celju izpit za prostovoljnega bolničarja ali samarijana, da se javijo do 13. t. m. ob delavnikih med 7.30 in 12.30 pri mestnem fizikatu zaradi izpopolnitve spisov.

—c Tri nesreče. Ko se je peljal 20letni trgovski pomočnik Ernest Kovše iz Skomarja pri Zrečah v sredo okrog 13. z motornim kolesom iz Celja proti Gaberju in prispel do železniškega prelaza na Mariborski cesti, je železniški čuvaj ravno spuščal zapornici, ker se je blizal vlak. Kovše je hotel v zadnjem hipu smukniti z motornim kolesom pod zapornicami čez progo, v tem ga je pa zaletela zapornica in ga vrgla z vozila. Kovše se je močno poškodoval po glavi in desni roki. V Zavadni pri Celju je padla 9letna hčerka mestnega stražnika Marija Gašparičeva doma pri igranju in si zlomila desno roko v zapetju. Na cesti na Ljubnem je padel 28letni dinar Konstantin Lednik z Ljubnega s kolesa in si zlomil levo nogo v gležnju. Ponesrečence so oddali v celjsko bolnico.

Derenčin straši v ljubljanski okolici

Orožnikom v okolici Ljubljane, zlasti na Brezovici dela mnogo pregančice znani vlomilec in tat Jože Derenčin, po rodu Ljubljancin. Derenčin je po poklicu mizaraki pomočnik in star šele 26 let, vendar je že zgodaj pričel živeti nepošteno življenje. Pred časom že se je naselil na Brezovici, kjer je kradel vse, kar mu je prišlo pod roko. Ko so ga orožniki začeli preganjati, je izginil pod Krim, kjer se je lažje skrivati. Tudi po žilinskih vaseh je kradel in vlamjal v hiše, dokler mu ni s tostaia tla prevroča. Derenčin si je pred meseci omislil kolo, ki ga pa seveda ni kupil, marveč je prav tako ukradel in se začel z njim poziti širom dežele. Nekrat se je odpravil tudi čez Trojane v Savinjsko dolino do Celja, spetoma pa je kradel, kar je dosegel.

Pred dnevi se je Derenčin ponovno pojavil na Brezovici, kjer so mu orožniki pripravili zasado in ga res tudi aretirali. Uklenil so ga v močno verigo in ga nameravali odpeljati v Ljubljano, nenadoma pa se je Derenčinu ponudila prilika, ki jo je tudi izbral in ušel. Zatekel se je najbrž v gozd, kjer se je skrli in ponoči poiskal tega ali onega znanca, ki mu je verigo prepilil. Orožniki so kasneje spet iztaknili njegovo skrivališče, nekje na lgu, vendar ptička niso našli v gnezdju. Preiskali so tudi vse okolice, a zaman. Pač pa so našli v skrivališču celo zalogo nakradenega blaga, in sicer dva fotoaparata z zamke »Agfa« ter »Kodak-Box«, majhen brovning z naboji, dve denarnici, nikelnasto uro, dve zlati veržici, več moškega in ženskega perila, nekaj ključavnic, srebrno cigaretno dozo, nalivno pero, aktovko in pa veliko nakradene obleke. Blago so orožniki zaplenili in okodovanci naj se javijo na orožniški postaji na Brezovici. Derenčin se je zatekel najbrž v hribe pri Turjaku, kjer se je že nekoč skrival pred zasledovalci.

V nedeljo bodo dirke k Sv. Križu

Za dirko I. Gorenjskega motokluba je prijavljenih že zdaj 25 dirkačev

V nedeljo 9. t. m. — če bi bilo slabo vreme, pa teden dni pozneje — bodo v izvedbi I. Gorenjskega motokluba II. medklubne gorske hitrostne dirke z motorji z Jesenic k Sv. Križu.

Za to prvo letošnje prireditve vlada med tekmovalci in občinstvom veliko zanimanje, saj je bilo že do 2. t. m. prijavljenih 25 tekmovalcev, nove prijave prihajajo še vsak dan. Zanimivo je, da so najtežje sportne kategorije najbolj zasedene. Med prijavljenimi, ki bo tudi prav gotovo startal, je tudi naš najboljši vozač Ilirijan Janko šiška na specialnem NSU stroju 350 cm. Razen v tej kategoriji pa bo šiška nastopil tudi še v razredu s prikolicami. Prireditelj sam bo postavil na start svoje najboljši moči, med njimi Novaka na BMW 500 cm v sportni in Bara v turni kategoriji, ki sta že lani dokazala, da sta najboljša klubova vozača. Kategorija s prikolicami bo prav posebno zanimiva zaradi ostrih ovinkov in precejšnje strmine.

Prireditelj je pripravil lepa darila za vsa prva tri mesta, a za najboljši čas dneva še posebno darilo. Znanca trdnica Milan Levčević z Jesenit je poklonila krasen prehodni pokal za najhitrejšega klubovega vozača. Ta pokal bo prejel oni vozač, ki bo zmagal v dirkah na treh progi dvakrat zaporedoma ali pa trikrat s presledki. Med klubovimi vozači bo seveda da ta pokal huda borba.

Dirka se prične ob 15. ceta pa bo za javni promet zaprta že eno uro pred pričetkom. Občinstvo se naproša, naj se, da ne bo nesreč, pokorava rediteljem. Vstopnina je malenkostna, in sicer za otroke in vojae din 2.—, za ostale pa din 5.—

Po končanem tekmovanju bodo razglasili rezultate in razdelili nagrade v kavarni »Novak« na Jesenicah.

SOKOL

Sokol I. Ljubljana-Tabor poziva vse svoje članstvo, ki še ni do dnevnih vprašalne izjave, poslane z okrožnico št. 485 z dne 31. maja, naj to takoj stori. Vsako zadrževanje je neopravičljivo. — Uprava.

Šolstvo

Sprejem

Calais — vhod Anglije v Evropo

Gospodarski in strateški pomen Calaisa za vpliv Anglije na evropskem kontinentu

Tistega dne, ko je nemška vojska prodrla v utrjeno francosko pristanišče Calais, se morda začela nova poglavje v zgodovini zapadne Evrope. Če je imelo mesto Calais že za Francijo izreden pomen, je pomenilo v zgodovinskem, političnem in strateškem pogledu za Anglijo še mnogo več. Utrjeno pristanišče v Calaisu je bilo 210 let v angleški oblasti. Angleži so v Calaisu stopali v Evropo, ko so posegali v zgodovino z vojnami. Calais je bil njihov vhod v Evropo.

maihen kos obale s pristaniščem v Calaisu. Dokler je Anglija v Franciji varovala le svoje velike gmotne interese, je bil Calais eno izmed mnogih pristanišč, ki so Anglijo vezali z evropskim kontinentom, ko pa je njena teritorialna posest v Franciji postajala vedno manjša, je dobilo mesto Calais zanj še poseben pomen. Pomen tega pristanišča ni bil le v tem, da je bilo močno oporišče na evropskem kontinentu, temveč predvsem zaradi njegove strateške vrednosti, kajti prav od Calaisa je najlažje ogr-

Calais

Mestni magistrat

Pred skoraj 600 leti, točno 4. avgusta 1. 1347, se je mesto predalo po obleganju, ki je trajalo 11 mesecev, angleški armadi kralja Edvarda III. Francozi so pozneje večkrat skušali osvojiti si zopet Calais, dokler se jim 1. 1558 to ni posrečilo. Angleži je potisnil iz Calaisa Duc de Guise, toda že čez leto so se zopet vrnil, a zavezali so se, da v osmih letih ne bodo podvzeli nobenega sovražnega dejanja proti Franciji. Svojo obljubo so prekršili, še preden je minilo leto dni. Tedaj so bili iz Calaisa definitivno izgnani.

Okrog 1. 1430 je bil Calais v okviru najbolj prostranih pokrajin v Franciji, ki so bile v posesti Angležev in ki so segale na vzhod celo do Luksemburga in Lotaringa, na jugu do Loire in na zapadu do Nantesa. Anglija je imela tedaj pod oblastjo vso šampanjsko pokrajino, nižnjo okrog Pariza in Normandijo, Bretonijo in pretežno del orleanške pokrajine. Šele v stoletni vojni se je Francozom posrečilo izgnati Angleže korak za korakom proti Rokavskemu prelivu, dokler niso obdržali le

žati Anglijo. Upoštevati je tudi treba, da se je pri Calaisu končala meja stare Nemčije z Nizozemsko in da so tja segale meje Francije. Anglija se je dobro zavedala svoje nevarnosti in da bi potisnila Nemčijo čim bolj od Calaisa, si je med 30-letno vojno prizadevala odtrgati od nje Nizozemsko, kar se ji je končno tudi posrečilo.

Še v novejši dobi so pogosto našli v starih poslopjih Calaisa zaklade angleškega zlata, ki so ga tam shranjevali Angleži, ko so se živeli v tem mestu. Zgodovina in tradicija v resnici spaja Calais z Anglijo.

Če bi Angleži izgubili Calais stalno, namreč, če bi ga izgubila Francija, bi bili preganjeni s praga Evrope in iz utrd, nad katerimi je njega dni ponosno plapolala zastava angleških kraljev.

Calais je ena izmed onih pomembnih gospodarskih in strateških postojank, med katere prištevamo v Evropi in Aziji Tanger, Gibraltar, Malto, Aden in Singapur. Ker je pa Calais tako blizu angleške obale, je njegov pomen še tem večji.

nju vzeto podpira in zvesto spremlja na vseh potih življenja. Višek sreče jima predstavlja pa ljubka Tietna Sasa.

Kljub svojemu strogemu nacionalnemu prepričanju se v strankarsko politiko ni nikdar vmešaval in je kot tak užival zaupanje vseh. Vse svoje lepe lastnosti pa je dal na razpolago Sokolu, ki bo z njegovo prenehanjem največ utrpel, ker bo izgubil lahko rečemo nenasomestljivega prosvetarja. Skoro ni bilo telovadne ure, da ne bi prišel v telovadnico, ki decim, naraščajo in članstvu. Vedno jim je govoril naj bodo pravi Sokoli, ki ne bodo imeli Tyršev nauk samo na jeziku, ampak bodo po njem tudi živeli, povsod, ne samo v telovadnici. Sokol mora biti plemenit, junak in vitez. To se pokaže v nesreči. Kdor v nesreči odpove, ta ni junak, ta ni Sokol. Najbolj se pa Sokol izkaže, če je v nesreči naš narod in država. Za kralja in državo mora Sokol žrtvovati vse, če treba tudi svoje življenje. Tako je učil naš prosvetar, sreski podnačelnik Adolf Vadnjaj, pravi brat svojim sokolskim bratom. In uspehi? Pogledala se je nacionalna zastava, stiriile in pomnožile so se vrste Sokolov.

Ko odhaja na novo službeno mesto, se ga s hvaležnostjo spominjajo mnogi številni znanci in prijatelji iz vsega sreza, saj ga je vse poznalo in spoštovalo. V resnici, bili smo ponosni nanj, kakor je tudi on iskreno ljubil ta gorenski kotiček. Sedaj bo imel priliko spoznati tudi naše Dolenjce in oni njega. Njemu in družini želimo vse dobro. Novomeščanom pa že vnaprej iskreno čestitamo!

Sokolsko društvo Kamnik priredi sreškemu podnačelniku br. Adolfu Vadnjaju jutri zvečer v Narodni čitalnici poslovilni večer, ki naj se ga udeleže vsi Sokoli, pa tudi prijatelji in znanci.

Jubilaj Trboveljskega slavčka

K večeršnjemu poročilu o jubilejnem koncertu »Trboveljskega slavčka« preteklo nedeljo objavljamo še poročilo našega stalnega glasbenega kritika:

Preteklo nedeljo je Trboveljski slavček slavil 10-letnico svojega obstoja in dela s koncertom v domačem kraju. Ob tej priliki je pripravil tudi razstavo, ki je prikazala, kam je vodila zbor delovna pot in katere plodove je rodilo zborovo delovanje na skladateljskem polju. Kajti ni mogoče prezreti dejstva, da je baš Trboveljski slavček po svojih prvih uspehih dal spodbude skladateljem, da so začeli ustvarjati na polju mladinske zborovske glasbe. S tem se je izkazal kot nad vse važni činitelj na področju mladinske zborovske produkcije. Sočasno pa so njegovi uspehi in način dela dali tudi vzpodbude za osnavljanje podobnih zborov širom naše ožje, pa tudi širše domovine ter pokazali smernice za dogajanje stavljenih smotrov. Že teh dvoje dejstev povsem opravičuje Trboveljskega slavčka, da more s ponosom zreti na poslednje učinke svojega dela. Prav tako pa opravičujejo tudi njegovi uspehi doma in v inozemstvu, da mo-

re z zavestjo plodovitega dela v korist slovenske glasbene kulture zreti na svoja desetletna prizadevanja, ki so zlasti v enem razdobju dosegla visoko umetniško stopnjo. Vse to ga navaja k nujnosti, da svoje članstvo izmenjava neprenehoma, zbor na ta način vedno znova osvežuje in da tudi v delu samem ne popusti. To velja tako v tehničnem pogledu, kakor tudi v izbiranju sporeda, ki zahteva vedno večje stopnjevanje in izmenjavanje brez ozira na izmenjavanje članstva.

Sodeč po zadnjem, skrbno pripravljenem koncertu se Trboveljski slavček svojih bodočih nalog tudi zaveda z ozirom na regeneracijo zborov. Dokaj je novih malih pevcev, ki sicer še ne tvorijo polnega ravnovesja, pa ga bodo dosegli, čim bodo v zbor vrasli. Tokrat je razgrnil Trboveljski slavček poslušalcem revijo pesmi iz starejših programov. Zapel je Grbčev »Gospodi pomiluj«, Lajovčeve »Vesele kolednike«, Adamičeve »Pesem beračev« in »Slovenske narodne«, Krejčeve »Ukolebavko«, Šinovo »Babko«, Švarovo »Moj očka ima konjička dva«, Tomčeve »Kolo« in Mirkov »Jutranji zvon«. Dirigiral je stalni zborov dirigent Šuligoj. Vmes so bili dueti »Kaj ne bila bi vesela« Marija Kogoj, Osterčeva »Novica« in Vodopivčeva »Pojdimo spat«. Bivša članica zborov Režika Koritnikova je pa pokazala lepe efekte svojega specialnega pevkega študija z arijo Gilde iz »Rigoletta« ter s pevcom Olimpije iz »Hoffmannovih pripovedk«. Vse solistične in pevine zborovske točke ter dueti je spremljal na klavirju dirigent Švara.

Koncert je bil lepa jubilejna manifestacija; v bodoče pa upamo, da bo zbor nadaljeval svoje dosedanje plodno delo v smislu zgoraj začrtanih smernic.

V nedeljo gremo v Kočevje in okolico

Vsako nedeljo prireja »Putnik« priljubljene izlete, ki imajo propagandno-turistični značaj. Vodijo v kraje, ki so po edincem s prevoznimi sredstvi, ki so na razpolago, le težje dostopni, poleg tega pa v kraje, ki so med širšo publiko le manj znani, ki bi pa zaradi svoje lepote le zaslužili dober obisk. To nedeljo bo avtobusni izlet v Kočevje in okolico. Avtobus bo odšel iz Ljubljane ob pol 8. z dvorščarja pri Figovcu. Prav lepa bo pot preko Turjaka, skozi Velike Lašče ter Ribnico do Kočevja, kjer bo kratek postanek za ogled mesta, nato pa ob 11 kosilo. Po kosilu bodo potniki zopet sedli v avtobuse ter se odpeljali preko Livoldu Stalcarjev ter Kočevske Reke po krasni gorški cesti v Borovce. Odkoder bodo odšli peš na skok 1000 m visoko Krempe. S Krempe, ki je vsa posejana z narcisami bodo uživali len razgled preko Kočevskega grčevja, proti jugu pa do vsem Gorskem Kotaru. Po povratku v Borovce jih bo avtobus odjedal proti Ljubljani, kamor bodo prišli že ob 21.

Kakor vsi ostali nedeljski domači izleti, tako ima tudi ta izlet turistično-propagandni značaj. Cena je temu primerna, saj

stane ta vožnja in kosilo le 100 din, kar bo omogočilo udeležbo pri izletu najširšim krogom. Tudi izvenljudski interesi se bodo lahko izletu udeležili, saj sta tako odhod kakor povratek prav ugodna. Prijave sprejema »Putnik« do sobote opoldne.

Nova umetniška razstava v Kranju

Akademski slikar in profesor na gimnaziji v Kranju, Tine Gorjup, bo 9. junija ob 11. dopoldne otvoril svojo kolektivno raz-

stavo, ki jo bo priredil v gimnaziji v Kranju. Razstavil bo okoli 40 oljnatih slik in prav toliko risb, tako da bo razstava prav pestra. Med starejšimi deli ima tudi mnogo motivov iz Kranja. Vstopnine ne bo. Razstava bo odprta do 24. junija, vsak dan od 9. do 19. ure.

Radioprogram

Sobota, 8. junija

Ob 7: Jutranji pozdrav. — 7.05: Napovedi, poročila. — 7.15: Plošče. — 12: Plošče. — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. — 13.02: Plošče. — 14: Poročila. — 17: Otroška ura: Nastop otrok (vodi gđc. Sl. Vencajzova). — 17.30: Za najmlajše (plošče). — 17.50: Pregled sporeda. — 18: Radijski orkester. — 18.40: Pogovori s poslušalci. — 19: Napovedi, poročila. — 19.20: Nac. ura. — 19.40: Objave. — 20: Zunanje politični pregled (dr. Al. Kuhar). — 20.30: Življenje v dveh. — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Radijski orkester.

»Ali ni bila gospa Bezljajeva vedno plavalasa? Kako je mogoče, da je postala mahoma črnolasa?«

»To je postala, ko je dobila sive lase!«

G. Adolf Vadnjaj odhaja iz Kamnika

Kamnik, 7. junija

Pretekli dne se je razširila po Kamniku in po vsem kamniškem srezu in še preko vest, da je sreski podnačelnik g. Adolf Vadnjaj premeščen s sreskemu načelnstvu v Novo mesto. Zbudila je presenečenje, ker je bil g. sreski podnačelnik splošno priljubljen.

G. Vadnjaj se je rodil v Zagorju na Krasi 21. avgusta 1900. v početni kmetiški hiši. V Zagorju je postal tudi ljudski šolnik, po končanih gimnazijskih študijah v »škofskih zavodih« v št. Vidu nad Ljubljano in v Idriji pa se je vpisal na pravno fakulteto ljubljanske univerze, kjer je 1. 1931. diplomiral. Še istega leta se je tu-

di poročil in nastopil svoje prvo službeno mesto v Kamniku. Kot sreski podnačelnik se po devetletnem službovanju poslavja in odhaja na novo službeno mesto.

Kakor večini kmetijskih sinov, tudi njemu že v mladosti ni bilo postlano z rožami, ko pa so prišli za njegov rojstni kraj usodni dnevi in je moral zapustiti še dom in starše in se prepustiti valovom življenja je prišel križev pot študenta, ki nima od nikogar nič pričakovati, ki je navezan sam na sebe, kakor mnogi drugi študenti. Trdo se je prebijal, toda z živavostjo pravega Netranca je tudi krepko odbil od sebe udarce usode. Vse to je izkristaliziralo njegov značaj. V svojih odločitvah strogo dosleden, v svojih sklepih neizprosno ne glede na levo in desno, pa je imel kljub temu nenavadno mehko srce, voden od čute pravice in resnice, srce, ki ni preneslo krivice ponižanih in razžaljenih, pa socialno šibkejših. Od svoje skromne plače je imel vedno še kak dinar za druge, tudi take, ki so uradno iskali pri njemu zaščite.

Predaleč bi nas zavedlo naštevanje vseh lepih lastnosti, ki spremljajo našega g. podnačelnika skozi vse njegovo življenje. V uradu, doma in v javnem življenju, povsod se je prikazal celega moža.

V uradu vreden in marljiv uradnik z odlično kvalifikacijo je užival vedno polno zaupanje svojih predpostavljaj, podrejenih pa so našli v njem kolegalnega svetovalca in tovariša. Zato razumemo, da jim je težko slovo.

Njegov dom je redek primer tihe družinske sreče. Ga. Mila, doma iz ugledne rodbine Frantičeve v Dolenji vasi pri Senožečah, ga v vsem njegovem prizadeva-

MALI OGLASI

teseda 50 par. davek posebej. Preklicni. izjave beseda din 1.- davek posebej.

za plamene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

teseda 50 par davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din.

PRED NAKUPOM OBUITVE si oglejte našo nedeljsko razstavo. Brajkovič zivko, diplomirano čevljarstvo, Ljubljana, Igriška 3 (pri Drami). 1475

Oglašuj male oglase v Slovenski Narod ker so najcenejši!

SKLADIŠČE s šupami, ograjeno cca. 80 m² v Celju, Krekova cesta 26, primerno za trgovino s kurivom in za druge vrste, oddam v zakup. Vprašati na naslov: poštni predal 4. — Sv. Peter v Savinjski dolini. 1471

MREŽE za postelje dobite najceneje v Komenskega ulici 34. 1461

KLISEJE ENO VEČERAVNE JUGOGRAFIKA SV. PETRA NASIP 23

SLUŽBE

STROJNIKA

z izpitom išče delniška pivovarna Sarajevo za svojo filialo v Tuzli. Prednost imajo izpraznjeni strojniki z daljšo prakso in delom v pivovarnah, posebno in v obratu za izdelavo leda. Nastop takoj. Ponudbe z dokumenti, ki jih vrne, opisom dosedanje službe in zahtevki plače na naslov pivovarne Sarajevo. 1477

POUK

teseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8.— Din.

Strojepisni pouk

večerni tečaj, vpisovanje in pričetek pouka poljuben. Christofor učni zavod, Domobranska c. 15. 738

PRODAM

teseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8.— Din.

IZVRSTNA MEDICA barva ustne in lica! Dobite jo v MEDARNI Ljubljana, Zidovska ulica 6

Najboljši vod. k po radijskem svetu je NAŠ VAL

sporedi evropskih postaj na vseh valovih, strokovni članki, roman, novela, novice s radijskega in televizijskega sveta, filmski pregled, nagradni natečaj, smešnice

Izhaja vsak petek in je tudi lepo ilustriran! OPRAVA: Ljubljana, Knafljeva ulica 8.

NARODNA TISKARNA LJUBLJANA

EVROPSKE VSE VESTE TISKOVNE REPUBLIKE IN NAJBLIŽJE

Daniel Lesueur

Krinka ljubezni

Roman

Markiz je imel morilne namene. Hotel je Gairlanca ubiti. Če bi ga mogel, bi ga ubil dvakrat zapored, enkrat kot svojega nepomirljivega in nevarnega sovražnika, drugič pa kot razuzdanca in nesramneža, ki je zapeljal Bertrando in razžalil Michelino.

Princ bi si ne bil odpustil, če bi smrtno ranil moža, ki je tako ostro meril na njegovo življenje. Svoje razloge je bil povedal že Escaldasu. Toda zaupanje, izraženo glede lastne sablaške spretnosti, je obledevalo pred srditostjo izpadov.

Ne da bi bil dvomil o zmagi. Cutil je svojo premoč. Toda vpraševal se je, da-li ga ne bo že sama besnost napadov prisilila tako ali drugače k strašnemu odgovoru.

V njegovo veliko presenečenje pa njegov nasprotnik, čeprav dvajset let starejši od njega, ni kazal večje utrujenosti.

Ze osmih sta se bila spoprijela in princ bi bil lahko že desetkrat končal dvoboj, če bi ne bil trdno odlo-

čen zadeti nasprotnika v levo roko. Naloga je bila izredno težka, kajti markiz je prav to roko izgubljal pred izpadom in jo zakrival tako, da prav za prav ni bila nič drugega nego roka na koncu rezila.

Obup se je loteval Gilberta. V njegovih črnih zenicah so zagorevali plamenčki besnosti. In vendar se mu je posrečilo. Z zvijačo je pripravil nasprotnika do napada, potem pa spretno odskočil. In ko se je bil markiz pognal proti njemu, je bliskovito odbil njegov udarec, se pognal sam naprej, skočil liki mačka proti markizu in mu prebodel levo roko.

Ta izredni izpad, pri katerem bi se bil vsak drugi nabodel — in res je bil markizov rapir odtrgal kos Gilbertove srajce — je navdal priče s tako grozo, da je trajalo nekaj sekund, preden so prihiteli k ranjencu.

Le-ta se je bil opotekel pod udarcem in s strašno bolečino, kajti odlomljeni konec rapirja mu je bil obtičal v roki.

In vendar markiz ni padel. Imel je dovolj moči, da se je držal pokonci, dokler mu niso prihiteli na pomoč. Previdno so ga položili na travo.

Zdravnik se je bil sklonil nad njim in mu jel odpirati srajco, pod katero se je razlivala kri.

Nekaj korakov oddal je upiral princ de Villingen med svojima dvema prijateljskima, ki njunih čestitk sploh ni slišal, nepremični pogled na to krvavečo roko. Toda tovariša sta mu jo po vrsti zakrivala, tako da ni mogel ničesar razločiti.

Njegova radovednost je bila vedno večja.

Na njegovem obrazu je bil začrtan tako velik strah, da sta prijatelja kar ostrmela.

— Taka rana ne pomeni nobene nevarnosti, — je dejal prvi prijatelj, drugi je pa stopil k ranjencu, da bi se prepričal o tem.

Dostojnost je branila Gilbertu, da bi šel sam pogledat, kako trpi njegov nasprotnik z odlomljenim koncem rapirja v prebodeni roki.

Princ je namreč samo nervozno hodil sem in tja v pričakovanju prijatelja, ki je bil stopil pogledat, kako in kaj je z ranjencem. Prijatelj se je kmalu vrnil.

— Mirno lahko odidete, — je dejal princu. Nobene nevarnosti ni, rana je sicer skeleča, toda to je tudi vse.

— Ali je bil ranjen v roko?
— Ali ste videli markizovo roko?
— Seveda sem jo videl.
— In kaj ste videli na nji?
— Kaj sem videl na nji? Rano ... kri ...
— Kaj je pa v bližini rane, na roki sami? Ali niste videli nobenega znaka na nji?

Princ je pridržal sapo.

Zakaj je postal obraz tega tepca, ko mu je odgovarjal, tako čudno osupel? In vendar ... če je bilo na roki tetoviranje ... je moglo vzbujati to dovolj pozornosti, da je lahko človeka presenetilo ...

Ali pa ... morda tetoviranja sploh ni bilo? Toda zdelo se je, da so se princememu tovarišu končno odprle oči.

— Ah, vam je bilo to znano?

— Ah! — je vzkliknil Gairlance, — torej vendarle. On je tetoviran!

— To lahko trdite.

— In kaj predstavlja tetoviranje na njegovi roki? Sidro med B in G?

Začul se je smeh, ki ni odgovarjal resnosti položaja, niti dejstvu, da trpi v bližini človek s prebodo roko.

— O, vi ste posrečeni, princ de Villingen. Ne, ne, nikakor ne. Ali si morete misliti Valcora s sidrom med B in G na roki?

— No, torej?

— In tetoviranje ... Kako čuden način označevanja. Na roki ima samo dolgo brazgotino.

— Brazgotino?

— Da. Zelo globoko brazgotino, ki jo pa človek na prvi pogled težko opazi. Pojasnil jo je vprico mene ... Dejaj, da so to sledovi rane s puščico, ki jo je dobil v Ameriki med rdečekoži. In puščica je bila zastrupljena ... Imel je pa dovolj poguma, da si je sam položil na rano razbeljeno železo. J'naško si je sežgal meso. Če bi ne bil tega storil, bi bil že davno v krtni deželi.

— Prokleto! — je vzkliknil princ.

— O, vaš nasprotnik nikakor ni vsakdanji človek, — je pripomnil tovariš, ki niti zdaj ni princa dobro razumel. — Odreka jo mo pravico do njegovega naslova. Toda markiz je pravi junak. V bran se mu je moral postaviti šele sabljač, kakršni ste vi, da ga je premagal.

POTOK SOLZA

(LE RUISSEAU)

Paul Cambo — Françoise Rosay
Predstave danes ob 16., 19. in 21. uri.

PREMIERA PREKRASNEGA FRANCOŠKEGA FILMA
poln najgledljive vsebine in moralnih
očitkov tistim, ki izkoriščajo budo svojega
bližnjega in slabost mladih deklet....

V TEM FILMU VAS BO ZADIVILA S SVOJO LEPOTO
mlada francoška umetnica **GABY SILVIA**
KINO UNION — tel. 22-21

SAMO SE DANES ob 16. in 21. uri najlepši
Kino Matica, tel. 21-24

V filmu se izvajajo njegova IV., V. in VI. simfonija, opera »Eugen Onjegin«.
Zarah Leander, Hans Stüwe. — Predstava ob 19. uri radi produkcije odpade.

ČAJKOVSKI

Moj mož je zapeljivec
(V MREŽAH GANGSTERJEV)

V glavni vlogi: Melvyn Douglas in Florence Rice. — Filmaki problem, ki ga želi poznati vsaka žena! — Danes ob 16., 19. in 21. uri.

Močno dramatično filmsko delo o
zločincah in njihovih žrtvah poživ-
ljeno s sijajnim humorjem in spre-
tnimi trikmi.

KINO SLOGA — tel. 27-30.

Danes ob 20.30, jutri ob 20.30 in v nedeljo ob 14.30, 17.30 in 20.30 uri premiera

filma največjih senzacij, grozovitih scen
in erotičnih konfliktov

ORLAKOVE ROKE

ZDRAVNIKA-FANTASTA

v glavni vlogi PETER LORRE

PREMIERA ZA LJUBLJANO!

DOŽIVLJAJ VE NOČI

Erich von Stroheim, Albert Prejan

Prvi in največji film, v katerem se ob-

ravnava problem moči okultizma in

hipnoze

ZA RES MOČNE ŽIVCE

Dvakrat pomaga, kdor hitro pomaga

Plemenita takojšnja pomoč naše CMD obmejnim prebi-
valcem, ki jim je toča pokončala vinograde — Zalostna
slika razdejanja v Gradišču ob meji

Maribor, 6. junija. Dvakrat da, kdor hitro da. Tega rekla se je držala naša CMD, ko so prišle prve vesti o groznih posledicah razdejanja, ki ga je povzročila toča v okolici Maribor. Srečno, o čemer smo že poročali. Zalosten je pogled na te kraje, nedvomno najbolj prizadeto na te Gradišče pri Mariboru. Vinogradi, sadonosniki so popolnoma razdejani in opustošeni prav tako polja. Ubogi kmetje so morali nile, kjer je toča popolnoma uničila rast žita, preorati in nasaditi s koruzo, da vsaj še nekaj rešijo. Vso pokrajino pokriva neka rjava barva, rjava površina, kakor navadno spomladi, ko snež kopni in ni videti še nobene zelene.

V tem težkem položaju so se oglašila plemenita srca. Na pobudo ge. Ašičeve in ge. Lipoldove je naša CMD, ki kaže pravo materinsko ljubezen do naše obmejne zemlje, takoj prisločila na pomoč obmei-

nim težko prizadetim prebivalcem. Nakupila je za 5000 dinarjev modre galice, ki jo je ge. Ašičeva v sodelovanju s krajevnimi činitelji in ob sodelovanju zastopnika CMD šolskega nadzornika g. Ivana Tomaziča, predsednika moške podružnice CMD v Mariboru, razdelila 44 najpotrebnejšim in najbolj prizadetim obmejnim gospodarijem. K nakupu je prispevala tudi Kmetijska družba v Mariboru 1000 dinarjev.

Glavljivo je bilo gledati, kako so prizadeti s iskreno hvaležnostjo v srcu sprejeli dar, ki je prišel v težki uri preizkušnje tako hitro in naglo. Dvakrat pomaga, kdor hitro pomaga! In naša CMD, ki razsluži za ta svoj korak topla priznanje vse naše obmejne javnosti, je s to svojo hitro pomočjo obvarovala številnim gospodarjem vinogradnike in sadonosnike, ki morajo biti takoj poskropljeni proti preteči nevarnosti peronospori.

Ob slavi 32. topniškega polka Vtisi s slave mariborskega topniškega polka

Maribor, 6. junija. K poročilu o poteku slave 32. topničarskega polka v Mariboru smo prejeli: »Zanimalo me je na polkovni praznik razpoloženje polkovnega moštva. Po običajnem delu slave, ki sta se ga udeležila poleg drugih odličnih predstavnikov tudi poveljnik mariborskega vojnega okrožja polkovnik Ivan Markelj ter njegov pomočnik podpolkovnik J. Stojković je bil izpolnjen program polkovne slave s slikovitim programom, pri katerem je uspešno nastopilo izbrano polkovno moštvo. Ne bi hotel razpravljati o poteku tega vojaškega veselja. Važnejše nego to se mi zdi vtisi, ki sem si jih nabral, ko sem opazoval praznično vrvenje in razgibanost vojaško življenje na praznik polkovne slave. Opazil sem predvsem neko mirno zbranost, zavest odgovornosti in resnosti. Čut samozvesti se je izrazil v vseh obrazih.

Imponiral je mimohod polkovnih oddelkov, še bolj pa tesna tovariška povezanost med moštvom in starešinstvom, ki toplo spaja najvišjega polkovnega častnika s poslednjim pripadnikom polkovne skupnosti. In ta skupnost sliči pravi družinski vzajemnosti in složnosti, ki ima svoj izvor v goreči ljubezni do kralja in domovine. Prepričan sem se, da navdaja ves polk duh tovariške vzajemnosti, prijateljske skupnosti, ki se je tako iskreno, prišteno vojaško razodela ob prisrčni polkovni slavi. Letošnja slava našega mariborskega topniškega polka ni bila samo polkovna slava, ampak slava vsega zavednega, nacionalnega Maribora. Naj višji 32. topniški polk in njegovi junaki, ki so tako iskreno proslavili spomin na pomembni dogodek pred 21 leti, ko so polkovne baterije prvič prodrele do Gosposvetskega polja.

Tragično fizično obračunavanje v vinogradu 30 letna Jožefa Drakšič je s krampom pobila do smrti posestnika Alojzija Maleka, njegovi ženi pa je razbila čeljust

Maribor, 6. junija. Zalosten krvav dogodek je globoko pretresel vsoko okolico Irševcev pri Sv. Urbanu pri Ptuj. Dogodek je terjal človeško življenje in še drugo žrtev, ki se sedaj zdravi v bolnici. O dogodku, ki je zbudil pri ljudeh ogorčenje in vznemirjenje, smo doznali naslednje podrobnosti: Na tako zvanem Gajskem vrhu pri Irševcih pri Sv. Urbanu pri Ptuj so delali v vinogradu posestnika Alojzija Maleka. Maleku in njegovi ženi Jožeti sta pomagali pri delu Ivan Drakšič in njegova 30-letna žena Jožeta. Vsi štirje so mirno delali in se pri tem med seboj pomenkovali o tem in onem. Nesrečno naključje je hotelo, da je nekaj pikrih besed s obeh strani razbruljo vse štiri. To napeto razpoloženje je ob netivni nadaljnjih žaljivih besedah vzpodbudilo Maleka in Drakšiča k spopadu. Metala sta se po tleh in se ruvala, dokler ni Malek obležal na tleh z lažjimi

poškodbami. Ko je ležal na tleh, se mu je približala Jožeta Drakšičeva in s krampom zamahnila proti njemu s tako silo, da mu je prebila lobanjo. Seveda je prisločila na pomoč svojemu možu Jožetu Drakšiču. Obrnila se je proti Drakšičevi, da bi prestregla udarec, toda Drakšičeva je zamahnila s krampom tudi proti njej, ji razbila čeljust ter izbila več zob. Tudi Malekova je obležala v vinogradu vsa krvava in nezavestna. Poklicali so takoj zdravnika dr. Potrca s Sv. Urbana, ki pa ni mogel Maleku več pomagati. Ugotovili je, da je mrtev, da ima na glavi sledove 8 smrtonosnih udarcev od krampa in da bi bila tudi vsaka takojšnja zdravniška pomoč brezuspešna. Malekovo truplo so popolne obducirali.

Orožniki so Drakšiča in njegovo ženo prijeli ter zasilili. Upati je, da bo preiskava in kratkem povsem pojasnila grozni zločin.

Letošnji maj v Mariboru

Začel je z dežjem in končal z dežjem — Najtoplejši je bil 25. maj, najhladnejši pa 17. maj — Največ dežja je bilo na binkošno nedeljo popoldne

Maribor, 6. junija. V splošnem je bil letošnji maj glede padavin precej siromašnejši od lanskega, glede stanovitnosti vremena pa je pretekli mesec zamenjal letošnji april.

V preteklem mesecu je bilo po opažanjih tezenske vremenske postaje najtoplejši 25. maja, ko smo imeli 25,5 st. C., najhladnejši pa je bil 17. maj, ko smo imeli 3,7 C. Glede na najvišjo dnevno toploto je bil najhladnejši dan v zadnjih dveh mesecih 16. maj, ko je dosegla najvišja dnevna toplota komaj 6,4 C. Povprečna toplota v maju je bila 13,2, povprečna maksimalna temperatura 17,2 C. povprečna minimalna pa 8,2 C. Vroč dneva s toploto 25 C in še z višjo toploto sta bila samo dva dneva in sicer 25. in 26. maj.

Lanski maj je bil glede na povprečno mesečno toploto približno enako toplo kakor letošnji, glede na maksimalno mesečno toploto pa je bil veliko hladnejši od letošnjega.

V letošnjem maju smo imeli samo sedem suhih dni. V 24 padavinskih dnevih je padlo 167,8 mm dežja, tako da pride približno 7 mm na posamezen padavinski dan ali okoli 5,4 mm na vsak mesecni dan. Najbogatejši deževni dan je bil 12. maj, ko je binkošno nedeljo popoldne v dveh urah in 20 minutah padlo točno 34 mm dežja. Lanski maj pa je imel padavin za 212,8 mm. Suhih dni je imel več kakor letošnji, zato pa so imeli nekateri padavinski dnevi še večje dnevne količine dežja.

Barometer se je gibal v letošnjem maju med 740,6 in 725,7 mm. Povprečni barometrijski pritisk je bil samo 734,2 mm, kar tudi kaže, da je bilo letošnje majsko vreme zelo nestanovitno. Povprečna mesečna vlažnost je bila v preteklem mesecu 83,4%. Prvih šest dni je bilo zaradi neprestanega deževja popolnoma vlažnih, namreč relativna vlaga je znašala 100%, najmanjša vlaga v maju pa je bila 37%. V splošnem je bila prva tretjina letošnjega maja najmo-

krejša, zadnja tretjina pa je bila najbolj suha in najtoplejša.

Povprečna mesečna oblačnost je znašala 7,7 desetini s oblaki zastatega neba. Niti en dan ni bil popolnoma jasen, popolnoma oblačni dni pa je bilo 13. Ker je dnevna prozornost zraka odvisna tudi od oblačnosti neba, lahko omenimo, da je bil

DNEVNE VESTI

— Prvi vlak, ki bo vozil na Gorenjsko z znano nedeljsko povratno vozovnico, bo šel iz Ljubljane v soboto že ob 11.59 ter bo imel direktno zvezo z Ratečami-Pulicami ter z Bistrico-Bohinjskim jezerom.

— Ribolov za goste na Bledu. Za goste, ki obiskujejo Bled, izhaja banovinska ribogojna postaja na Bledu ribolovna dovoljenja za Savo Bohinjsko, Ribnico, Mostnico, Blesko in Bohinjsko jezero za odškodnino 50 din na dan ali 200 din na teden.

— Gorenjska je vsa dostopna. Neodgovorni ljudje širijo neresnične vesti, da so nekateri gorenjski kraji nedostopni. To je enostavna izmišljotina, ki hoče odvzeti urejenim gorenjskim krajem še obisk domačih gostov. Tujskoprometna zveza sporoča, da so dostopni vsi kraji zlasti v gorenjski dolini in v Bohinju, seveda pa so potrebne legitimacije. Najbolj upeljane so legitimacije Slovenskega planinskega društva, vidirane od upravne oblasti I. stopnje.

— Da bo dovolj sladkorja do prihodnje kampanje. Prodajna centrala za sladkor je izdala povelje, v katerem je ugotovila, da je dovolj sladkorja do nove kampanje in je nepotreben strah, da bo sladkor postal. Zato ni treba nikomur delati zaloga sladkorja, kar bi bilo škodljivo, ker bi tedaj v resnici sladkorja lahko začelo primanjkovati, če bi si ga nekateri nakupili v svojih zalozah. Centrala je tudi zvedela, da so nekateri trgovci začeli podraževati sladkor izkoriščajoč konjunkturo. Zato opozarja konjunkte, naj ji vsak primer neupravičene in nedovoljene podražitve sladkorja javijo. Prodajna centrala za sladkor bo ustavila dobavljanje sladkorja tistim trgovcem, za katere bo ugotovila, da so ga neupravičeno podražili.

— Konferenca o organizaciji žetve. Na povabilo direktorja za prehrano v Beogradu je bila v Novem Sadu v prostorih kmetijske zbornice konferenca, ki so se je udeležili zastopniki številnih gospodarskih ustanov, pa tudi ministrstva za kmetijstvo in ministrstva za socialno politiko, inspekcije dela, delavske zbornice itd. Na dnevnem redu konference je bilo predvsem vprašanje, kako bi organizirali delo, da bi bila ob pravem času opravljena žetev in mladev. S pristojnega mesta je sporočeno, da bo organizacija letošnje žetve glede na izredne razmere v svetu predpisana s posebno uredbo.

— Dva popoldna brezmesna dneva zahteva kmetijska zbornica dunavske banovine. Glede na uredbo o brezmesnih dnevih je kmetijska zbornica dunavske banovine poslala direktorju za organizacijo in proučevanje kmetijskega vloga, v kateri zahteva uvedbo dveh popoldnih brezmesnih dni na teden. Ta predlog utemeljuje s tem, da

najmračnejši dan v letošnjem maju 16. maj, ko smo videli ves dan v daljavo najdalje do dveh km, jutraj istega dne pa niti do 1 km. Ta primer omenjamo zaradi tega, ker so takšni pojavi običajni le v pozni jeseni in pozimi, ne pa v maju, ki je navadno najlepši pomladanski mesec. Glede vetrovnosti v letošnjem maju naj pripomnimo, da smo imeli samo 1 brezvetren dan, sicer pa so pihali le slabši vetrovi. Najpogostejše je pihal zapadni veter in je bilo najbolj vetrovno v prvih popoldanskih urah, najmanj pa zvečer.

Končno naj še dodamo, da se je prišel letošnji maj z dežjem in da se je tudi poslovlil z dežjem. Kakor je moker prišel, tako je tudi odšel. Seveda se čutijo posledice tega vremena tudi na posameznih kulturah.

moramo dandanes uvažati volno iz Anglije, ter da je zaradi vojne ne moremo dobiti dovolj. Zato je najpotrebnejše, da pridobimo čim več domače volne in zato moramo čim bolj čim bolj klanje ovce. Zato bi v brezmesnih dnevih ne smeli prodajati tudi jagnjetine. Prav tako bi bilo treba prepovedati klanje perutnine, ker bi se na ta način povečala poraba jajc in ker je škodljivo, če koljeno kokoši v času dokler niso več jajc nego v drugih letnih časih. Nobenih posebnih razlogov ni, ki bi upravičevali, da bi delali razlike med posameznimi vrstami živine pri uvajanju brezmesnih dni in zato bi bilo potrebno dopolniti uredbo o brezmesnih dnevih tako, da bi bilo prepovedano klanje živine in prodaja mesa vseh vrst po dva dni na teden.

— Prebivalci cele vasi ogroženi od stekline. V Šurici pri Loznici je prišlo do prave panike med prebivalstvom. Nedavno je stekel pes ogrižel tudi druge vasko pse, tako da je bilo v vasi celo krdo steklih živali. Psi so ogrižli mnoge kmete, živali, predvsem ovce, prašiče in perutnino. Kmetje so se pse pobili, vendar pa s tem zadeva ni bila opravičena, ker so mnogi jedli meso steklih živali in ker so bili ogriženi od steklih psov. Ko so sanitetne oblasti to zvedele, so poslane v vas svoje organe. Zlati zdravniki zelo prizadevajo, da bi rešili ogrožene kmete, ki jih je zbolelo že izredno mnogo in sploh ni mogoče ugotoviti koliko je ogroženih.

— Zagreb je dobil 10.000.000 din od države za bolnice. Finančno ministrstvo je odredilo finančni direktorju v Zagrebu, da izplača Zakladni bolnici 10.000.000 din za dovršitev stavbnih del. Ker finančna direkcija ni imela toliko gotovine je bilo sklenjeno, da to vsoto izplača Narodna banka. Denar je že izplačan in ga hrani Mestna hranilnica. Dogovoreni del je zdaj zagotovljen.

— Rumunski poslanik prispe v Zagreb. Rumunski poslanik Cadere bo obiskal te dni v spremstvu svetnika za tisk Anastasija Zagreb in pri tej priliki bo izročil zagrebškim novinarjem odklovanja rumunskega kralja. Jugoslovanski novinarji so bili odklovanji, ko so nedavno obiskali Bukarešto.

— Tujski promet na Hvaru maja. Proti pričakovanju je tujski promet v maju nazadoval. Hvar so obiskali 103 gostje in nočin je bilo 1581. Izomenev je bilo samo 10, in nočnine so znašale 179. Med tujimi gosti je bilo največ Madžarov. Maja lani je bil tujski promet znatno boljši. Naših državljanov je bilo tedaj na Hvaru 112 in nočnine so znašale 1521, a razen tega je bilo še tujih gostov 452, nočin je bilo 4334.

Mariborske in okoliške novice

— Za akademijo mariborske sokolske župe, ki bo jutri v veliki dvorani matičnega Sokolskega doma, se opaja veliko zanimanje v vseh sokolskega in nacionalnega občinstva.

— Kulturne novice. Drevi bo v veliki dvorani Narodnega doma večer slovenske umetne pesmi. Sodelovali bodo operni pevci Angel Jarc, prof. Vasilij Mirk, ki bo predaval o razvoju slovenske umetne pesni, pri klavirju pa ga. Vrabčeva. Na sporedu so Volaričeve, Gerbičeve, Adamičeve, Lajčeve, Osterčeve, Škerjančeve, Kogojve, Mirkove, Krekove in Pavčičeve skladbe. Čisti dobiček je namenjen za zgradbo novega gledališča v Mariboru. Za večer se opaja med kulturnim občinstvom živahno zanimanje.

— Dohodki mariborske častnarice. Maja so znašali skupni dohodki glavne mariborske častnarice 10.316.795 din. Dohodki izvoza so znašali samo 1.069.504.

— Nočno lekarniško službo imata tekoči teden Maverjca lekarna pri Zamoru in Gosposvetski ulici št. 12, telefon 28-12, in Vaupotova lekarna pri Angeli varhu, Aleksandrova cesta 23, telefon 22-13.

Nov grob. V Smetanovi ulici je umrl upokojeni orožniški stražnjošter Karol Vrečko, star 72 let. Zaljubljen svojem naslojše!

— O tem in onem. Razpisana je tretja licitacija za oddajo del pri gradnji poslopja drž. realne gimnazije v Mariboru. Kakor znano, sta bili prvi licitaciji brezuspešni. Posestniku Ivanu Munji iz Gorisnice pri Sv. Marjeti na Dravskem polju je zgorela domačija. Zgorela so tudi zaloge poljskih pridelkov, škoda je nad 40.000 din. 30letni vinar Ivan Stručl je bil pri nekem znanecu na obisku. V teku razgovora so padle tudi pikre besede. Znanec je navajal na Stručla in ga tako poškodoval z ročico, da so ga morali prepeljati v bolnico. V Brezernici je padel 39letni posestnik Anton Gozdnič s konja in se je zlomil desno nogo. Zetekel se je v bolnico. 10letni sin finančnega podpragelnika Slavko Šuman je padel s koleca in se je poškodoval po obrazu. Zdravi se v bolnici. 30letna tovarniška delavka Josipina Hanžek je tudi padla s koleca in si zlomila desno roko. 16letnemu posestniškemu sinu Alojziju Cvetku iz Bukovcev sta se splašila konja. Skočil je z voza, pa je prišel pod voz. Ima več poškodb po vsem telesu. V Gruškovicu se je 20letni posestniški sin Joško Žunar tako ponesrečil v gozdu, da si je zlomil levo in da so ga morali prepeljati v bolnico.

— Pripombe. Prejeli smo s prošnjo za objavo: »Prav in lepo je, da se je mestna občina odločila za asfaltiranje Barvarske ulice, ki veže zelo prometni ulici v središču mesta. Imamo pa v Mariboru več silčnih prehodov, ki so v sedanjem stanju

namogoči. Le pomislimo na Volkmerjev prehod na Tkalsko ulico, na druge številne prehode (Ob jarku itd.), ki vežejo Gosposko ulico v spodnjem delu s sporedno Vetrinjsko ulico in naprej s Kopaljsko ulico. Nedvomno bi bilo treba misliti na to, da se tudi ti prehodi, te tesne in nemogoče prehodne uličice čim prej afatirajo. Naj na to ne pozabijo tisti, ki so poklicani.

— Paberki. Odmev sedanjih časov na sodišču. Zadnji čas se opaja na sodišču, da je zaradi resnosti sedanjih razmer zelo pojenjalo tudi pravljenje. Tožbe je vedno manj, kar čutijo sodni uradniki, so mnogi in zlasti tudi odvzemske pisarne. Rasejo pa ovadne in kazenske postopki zaradi zločinov po zakonu o zaščiti države, največ zaradi »predložitve« jezikov po gostilnah. Pri tem so bili zasadeni ljudje, ki so odkrito priznali, da so dobili denar za raznašanje takšnih kaznivih govorov. Navadno pa taki zapeljanci sami uvidijo lažnost svojega nedrednega posla. (Del. pol.)

— Manjša železniška nesreča se je pripetila pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju. Lokomotiva nekega vlaka je tu skočila s tira. Železniški delavci so lokomotivo z dvigalnim pripravi pripravi spravili zopet na tere. V smeri proti Ptuj so imeli vlaki zaradi nezgode na progi precejšnjo zamudo.

— Pobreske novice. Številno kulturnih prireditelj pri nas iz leta v leto naraščajo. Po priča o nenavadni društveni razgibanosti na Pobrezju. Za nedeljo 16. t. m. se nam obeta v Sokolskem domu prijeten večer, na katerem bosta nastopila naš znan komik J. Povhe in znan tenorist Angel Jarc. Bo to neke vrste pester večer, ki bo nudil vsakomur nekaj po njegovem okusu.

— Neznana utopljenska. Mala delnica je opazila ob desnem dravskem bregu v bližini otoka pri Sv. Petru truplo utopljence, ki jo je naplavila Drava na obrežju. Takoj je obvestila o tem pobreske reševalce ter orožnike. Ni še ugotovljeno, kdo je neznana utopljenska. Njeno truplo so prepeljali v mrtvašnico na Pobrezju. Sedaj bodo skušali dognati identiteto utopljence in poobrobo okoliščine njene zalosne usode. Utopljenska je stara okoli 35 let, 160 cm visoka, lasje ima postržene na 3 cm, oblečena je črno, povrtnik črn iz klota, nogavice črne. Znakov nastaja ni.

SOKOL

— Na sobotni akademiji mariborske sokolske župe s pritetkom ob pol 21. bodo nastopila sokolska društva Maribor-matica, Maribor I, Maribor II, Pobrezje, Ptuj in Slov. Gradec, nadalje Sokoli-vojaki, gojenci šole za rezervne oficirje v Mariboru.

Mariborsko gledališče

Petek, 7. maja, Zaprto.
Sobota, 8. maja ob 20.: »Ples v maskah. Zadržje.
Nedelja, 9. maja ob 20.: »Gejša«. Gostovanje g. Jos. Povheta. Zadržje predstava v sezoni. Znižane cene.

Gledališki abonenti in imetelji blokov so dobili vseh objavljenih 22 predstav. Tisti, ki so s plačilom abonmaja še v zastanku, se naprošajo, naj čimprej poravnajo svoj dolg, ker mora tudi gledališče ob zaključku sezone poravnati svoje račune.

Iz Gornje Radgone

— Tetvina koleca. V gostilni in trgovini Jožka Hamlerja na ščavnici se je mudil te dni kovaški pomočnik Alojzij Geček iz Zagajskega vrha. Ko je odhajal v gostilno, je odjedal s seboj na dvorišču priloženo kolo ter ga doma razdelal, posamezne dele prebarval in porabil za popravilo svojega koleca. Kljub temu je orožništvo še izsledilo nekaj delov, ki so ga izdali, da je končno tatvino priznal. Zagovarjati se bo moral pred sodiščem.

— Žilica mlajši ni mirovala. Že večkrat zaradi pretepa kaznovani posostnikov sin Jakob Jaušovec s Ptujke ceste se je nedavno vračal v družbi Ludvika Veberiča iz Gornje Radgone domov. Na cesti pred gostilno Jožeta Haložana v Orechovcih sta se ustavila in brez povoda začela žaliti fantovsko družbo, ki je prišla za njima. Beseda je dala besedo, dokler nista navajala na fante, ter začela udrihati po njih s sesalko od koleca in kolom ter jih pogrnla v beg. Leopold Mulec iz Zbigovec in Jožef Hamler iz Orechovcev sta dobila več poškodb, napadala pa se bosta morala zagovarjati pred sodiščem.

Z Murskega polja

— Vlak povzeli kravo. Ko se je v nedeljo popoldne vračal ob 16. osebni vlak iz Ljutomeri proti Gornji Radgoni, je med postajama Krizevec in Budečevci paslo več otrok živino. Modtem ko se bili otroci zapleteni v svoje igre precei delali stran od železniške proge, se je ena izmed krav pabila na železniškem nasipu. Zvinčeno se je v zadnjem hipu prihajajočega vlaka očitno preplašilo ter skočilo pred stroj tako naglo, da je bila ustavitev vlaka nemogoča. Stroj je kravo popolnoma razmesaril. Njen lastnik Novak iz Logarovcev ima več tisoč din škoda, ker je bila krava breja.

— Zadnji sejem v Gornji Radgoni je bil izredno slabo obiskan. Živine sploh ni bilo prignane, kar znači, da je primanjkuje, ker je bila že vsa prej pokupljena in izvožena. Slab je bil tudi kramarski sejem, ker draginja stalno narašča, dočim se kupna moč še ni zboljšala. V sosedni nemški Radgoni sejma sploh ni bilo.

Iz Ljutomeri

— Konj pod lokomotivo. V soboto so se vračali s cvenškega polja trije vozniki, ki so vozili na polje gnoj, po cesti mimo Kukeva preko železniškega prelaza. Prvi voznik je videl, da prihajata od ormoške strani dve lokomotivi ter je še srečno usel proge, drugi pa lokomotive ni opazil in se je poleg tega oziral po zadnjem vozniku. Lokomotiva mu je ubila enega, dočim se drugemu konju ni nič zgodilo. Neposkodoval je ostal tudi lastnik Filipič iz Radoberja, ki ga je vrglo daleč z nasipa. Ubiti konj je bil še mlad. Filipič bo moral plačati tudi kazen, ker je nesrečo zakrivil sam.

Iz Celja

— Odgovodeno učiteljsko zborovanje. V soboto 8. t. m. bi moralo biti v Celju učiteljsko zborovanje okrajnega društva JUU v Celju v proslavo društvene 70letnice. Zborovanje pa je zaradi nastalih ovir odpovedano.

— Drugi šolski nastop gojencev Glasbene Matice v Celju, ki bo obsegal tudi mladinsko zbornico petje, se bo pričel drveni ob sedmih v Mestnem gledališču. Mestno kopalnice »Diana« na Bregu letos ne bo več odprto.

— Nogomet. V nedeljo 9. t. m. ob 16.30 se bo pričela na Glaslji zanimiva prijateljska tekma med SK Slavijo iz Ljubljane in SK Jugoslavije, ob 15.15 pa bo predtekma mladini SK Jugoslavije in SK Olimpa.

— Bombončkov dan priredi ženska podružnica CMD v Celju v soboto 8. t. m. Ne odklanjajte nabiralni, marveč prispevajte po svojih močeh!

— Predavanje in izlet društva »Mali gospodar«. Društvo »Mali gospodar« v Celju priredi v nedeljo 9. t. m. ob 9. popoldne na vrtu Mestnega zavetišča v Medlogu predavanje o sajenju in gojenju povrtnih zelenjav in njeni rentabilnosti. Predaval bo mestni kmetijski referent g. Martin Cimerman. Vabljeni so vsi člani in vsi ostali zainteresirani. V nedeljo 7. julija priredi društvo avtobusni izlet na Dobrno, kjer si bodo udeleženci ogledali vzrejišče angorskih kuncev društvene članke g. Avgusta Veinglerja in tudi posešli zdravilišče. Odhod iz Celja bo ob 9. popoldne izpred kolodvorja, povratek pa zvečer. Prijave za izlet se bodo sprejemale ob priliki predavanja 9. t. m. in pa pri društvu enajstniku na Miklavškem hribu 13 v Celju. Prijavit se je treba do 15. t. m.

— Sreski odbor društva Rdečega križa v Celju vabi vse one gospe, ki so od 1. 1933. do 1. marca 1940 opravili pri Rdečem križu v Celju izpit za prostovoljno bolničarico ali samarjano, da se javijo do 13. t. m. ob delavskih med 7.30 in 12.30 pri mestnem fizikatu zaradi izpolnitve spiskov.

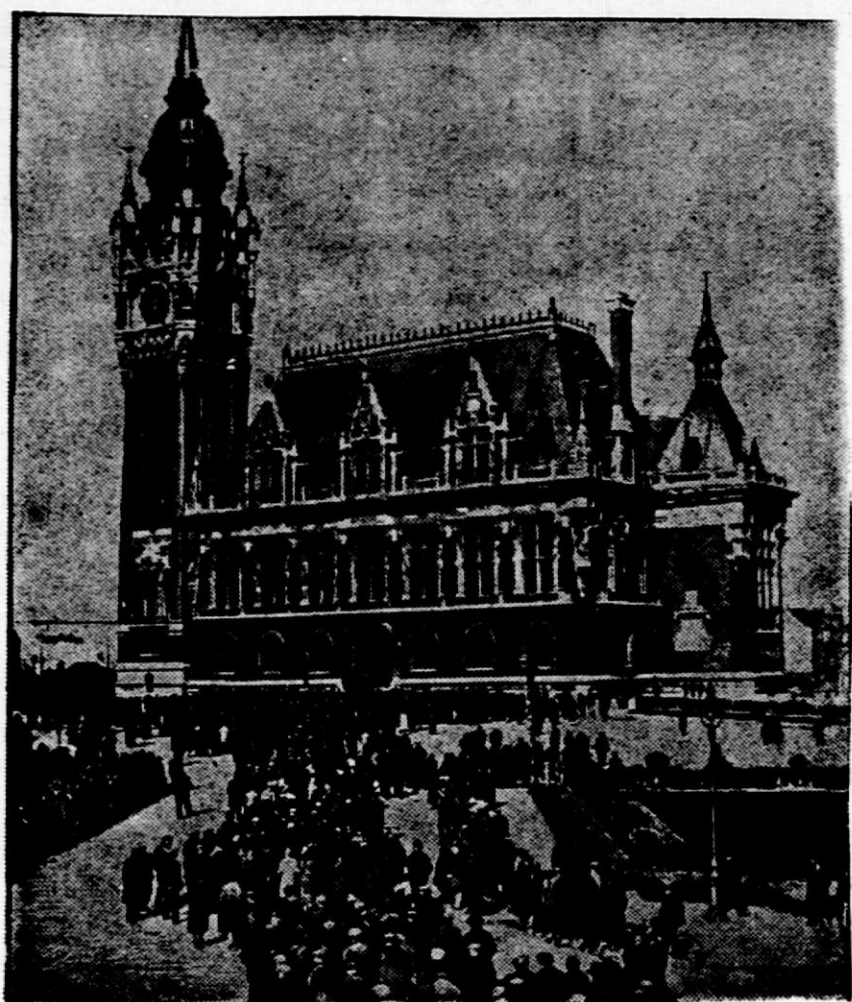
— Tri nesreče. Ko se je peljal 20letni trgovski pomočnik Ernest Kovše iz Sko-marja pri Zrečah v sredo okrog 13. z motornim kolesom iz Celja proti Gaberju in prišel do železniškega prelaza na Mariborski cesti, je železniški čuvaj ravno spuščaj zapornik, ker se je bilizal vlak. Kovše je hotel v zadnjem hipu smukniti z motornim kolesom pod zapornikami čez progo, v tem ga je pa zadela

Calais — vhod Anglije v Evropo

Gospodarski in strateški pomen Calaisa za vpliv Anglije na evropskem kontinentu

Tistega dne, ko je nemška vojska prodrla v utrjeno francosko pristanišče Calais, se morda začela nova poglavje v zgodovini zapadne Evrope. Če je imelo mesto Calais že za Francijo izreden pomen, je pomenilo v zgodovinskem, političnem in strateškem pogledu za Anglijo še mnogo več. Utrjeno pristanišče v Calaisu je bilo 210 let v angleški oblasti. Angleži so v Calaisu stopali v Evropo, ko so posegali v zgodovino z vojnami. Calais je bil njihov vhod v Evropo.

majhen kos obale s pristaniščem v Calaisu. Dokler je Anglija v Franciji varovala le svoje velike gmotne interese, je bil Calais eno izmed mnogih pristanišč, ki so Anglijo vezali z evropskim kontinentom, ko pa je njena teritorialna posest v Franciji postajala vedno manjša, je dobilo mesto Calais zanj poseben pomen. Pomen tega pristanišča ni bil le v tem, da je bilo močno oporišče na evropskem kontinentu, temveč predvsem zaradi njegove strateške vrednosti, kajti prav od Calaisa je najlažje ograjati vhod v Evropo.

Calais
Mestni magistrat

Pred skoraj 600 leti, točno 4. avgusta 1. 1347, se je mesto predalo po obleganju, ki je trajalo 11 mesecev, angleški armadi kralja Edvarda III. Francozi so pozneje večkrat skušali osvojiti si zopet Calais, dokler se jim 1. 1558 to ni posrečilo. Angleži je potisnil iz Calaisa Duc de Guise, toda že čez leto so se zopet vrnil, a zavezali so se, da v osmih letih ne bodo podvezli nobenega sovražnega dejanja proti Franciji. Svojo obljubo so prekršili, se preden je minilo leto dni. Tedaj so bili iz Calaisa definitivno izgnani.

Okrog 1. 1430 je bil Calais v okviru najbolj prostornih pokrajin v Franciji, ki so bile v posesti Angležev in ki so segale na vzhod celo do Luksemburga in Lotaringa, na jugu do Loire in na zapadu do Nantesa. Anglija je imela tedaj pod oblastjo vso šampanjsko pokrajino, nižino okrog Pariza in Normandijo, Bretonijo in pretežno del orleanjske pokrajine. Šele v stoletni vojni se je Francozom posrečilo izgnati Angleže korak za korakom proti Rokavskemu prelivu, dokler niso obdržali le

žati Anglijo. Upoštevati je tudi treba, da se je pri Calaisu končala meja stare Nemčije z Nizozemsko in da so tja segale meje Francije. Anglija se je dobro zavedala svoje nevarnosti in da bi potisnila Nemčijo čim bolj od Calaisa, si je med 30-letno vojno prizadevala odtrgati od nje Nizozemsko, kar se ji je končno tudi posrečilo.

Se v novejši dobi so pogosto našli v starih poslopih Calaisa zaklade angleškega zlata, ki so ga tam shranjevali Angleži, ko so se živeli v tem mestu. Zgodovina in tradicija v resnici spaja Calais z Anglijo.

Če bi Angleži izgubili Calais stalno, namreč, če bi ga izgubila Francija, bi bili preganjeni s praga Evrope in iz utrdb, nad katerimi je njega dni ponosno plapolala zastava angleških kraljev.

Calais je ena izmed onih pomembnih gospodarskih in strateških postojank, med katere prištevamo v Evropi in Aziji Tanger, Gibraltar, Malto, Aden in Singapur. Ker je pa Calais tako blizu angleške obale, je njegov pomen še tem večji.

G. Adolf Vadnjal odhaja iz Kamnika

Kamnik, 7. junija

Pretekli dne se je razširila po Kamniku in po vsem kamniškem srezu in še preko vest, da je sreski podnačelnik G. Adolf Vadnjal premeščen k sreskemu načelniku v Novo mesto. Zbudila je presenečenje, ker je bil G. sreski podnačelnik splošno priljubljen.

G. Vadnjal se je rodil v Zagorju na Krasi 21. avgusta 1900. v pošteni kmetijski hiši. V Zagorju je posejal tudi ljudsko šolo, po končanih gimnazijskih študijah v »Škofovih zavodih« v St. Vidu nad Ljubljano in v Idriji pa se je vpisal na pravno fakulteto ljubljanske univerze, kjer je 1. 1931. diplomiral. Še istega leta se je tu-

di poročil in nastopil svoje prvo službeno mesto v Kamniku. Kot sreski podnačelnik se po devetletnem službovanju poslavlja in odhaja na novo službeno mesto.

Kakor večini kmetijskih sinov, tudi njemu že v mladosti ni bilo postlano z rožicami, ko pa so prišli za njegov rojstni kraj usodni dnevi in je moral zapustiti še dom in starše in se prepustiti valovom življenja je pričel križev pot študenta, ki nima od nikogar nič pričakovati, ki je navezan sam na sebe, kakor mnogi drugi študenti. Trdo se je prebijal, toda z živostjo pravega Notranjca je tudi krepko odbijal od sebe udarce usode. Vse to je izkristaliziralo njegov značaj. V svojih odločitvah strogo dosleden, v svojih sklepih neizprosen ne glede na levo in desno, pa je imel kljub temu nenehno mehko srce, vedno od čuta pravice in resnice, srce, ki ni preneslo krivic ponižanih in razžaljenih, pa socialno šibkejših. Od svoje skromne plače je imel vedno še kak dinar za druge, tudi take, ki so uradno iskali pri njemu zaščite.

Predalec bi nas zavedlo naštevaje vseh lepih lastnosti, ki spremljajo našega G. podnačelnika skozi vse njegovo življenje. V uradu, doma in v javnem življenju, povsod se je prikazal čedega moža.

V uradu vesten in marljiv uradnik z odlično kvalifikacijo je užival vedno polno zaupanje svojih predpostavljanih, podrejenih pa so našli v njem kolegalnega svetovaleca in tovariša. Zato razumemo, da jim je težko slovo.

Njegov dom je redke primer tih družinskih sreč. Ga. Mila, doma iz ugledne rodbine Frantetičev v Dolenji vasi pri Senožečah, ga v vsem njegovem prizadeva-

nju vneto podpira in zvesto spremlja na vseh potih življenja. Visek sreče jima predstavlja pa ljubka Tietna Saša.

Kljub svojemu strogemu nacionalnemu prepričanju se v strankarsko politiko ni nikdar vmešaval in je kot tak užival zaupanje vseh. Vse svoje lepe lastnosti pa je dal na razpolago Sokolu, ki bo z njegovo premostitvijo največ utrpel, ker bo izgubil lahko rečeno, nenadomestljivega prosvetarja. Skoro ni bilo telovadne ure, da ne bi prišel v telovadnico, k deci, na raščaju in članstvu. Vedno jim je govoril naj bodo pravi Sokoli, ki ne bodo imeli Tyršev nauk samo na jeziku, ampak bodo po njem tudi živeli, povsod, ne samo v telovadnici. Sokol mora biti plemenit, junak in vitez. To se pokaže v nesreči. Kdor v nesreči odpove, ta ni junak, ta ni Sokol. Najbolj se pa Sokol izkaže, če je v nesreči naš narod in država. Če je v nesreči država mora Sokol žrtvovati vse, če treba tudi svoje življenje... Tako je učil naš prosvetar, sreski podnačelnik Adolf Vadnjal, pravi brat svojim sokolskim bratom. In uspehi? Pogledala se je nacionalna zaveza, strnila in pomnožila se vse vrste Sokolov.

Ko odhaja na novo službeno mesto, se ga s hvalečnostjo spominjajo mnogi številni znanci in prijatelji iz vsega sreza, saj ga je vse poznalo in spoštovalo.

V resnici, bili smo ponosni nanj, kakor je tudi on iskreno ljubil ta gorenski kotiček. Sedaj bo imel priliko spoznati tudi naše Dolenjce in oni njega. Njemu in družini želimo vse dobro. Novomeščanom pa že vnaprej iskreno čestitamo!

Sokolsko društvo Kamnik priredi sreskemu podnačelniku br. Adolfu Vadnjalu jutri zvečer v Narodni čitalnici poslovilni večer, ki naj se ga udeležijo vsi Sokoli, pa tudi prijatelji in znanci.

Jubilej Trboveljskega slavčka

K včeršnjemu poročilu o jubilejnem koncertu »Trboveljskega slavčka« preteklo nedeljo objavljamo še poročilo našega stalnega glasbenega kritika:

Preteklo nedeljo je Trboveljski slavček slavil 10-letnico svojega obstoja in dela s koncertom v domačem kraju. Ob tej priložnosti je pripravil tudi razstavo, ki je prikazala, kam je vodila zbor delovna pot in katere plodove je rodilo zborovo delovanje na skladateljskem polju. Kajti ni mogoče prezreti dejstva, da je baš Trboveljski slavček po svojih prvih uspehih dal spodbude skladateljem, da so začeli ustvarjati na polju mladinske zborovske glasbe. S tem se je izkazal kot nad vse važni činitelj na področju mladinske zborovske produkcije. Sočasno pa so njegovi uspehi in način dela dali tudi vzpodbude za osnivanje podobnih zborov širom naše ožje, pa tudi širše domovine ter pokazali smernice za dogajanje stavljenih smotrov. Že teh dvoje dejstev povsem opravičuje Trboveljskega slavčka, da more s ponosom zreti na poslednje učinke svojega dela. Prav tako pa opravičujejo tudi njegovi uspehi doma in v inozemstvu, da mo-

re z zavestjo plodovitega dela v korist slovenske glasbene kulture zreti na svoja desetletna prizadevanja, ki so zlasti v enem razdobju dosegla visoko umetniško stopnjo. Vse to ga navaja k nujnosti, da svoje članstvo izmenjava neprenehoma, zbor na ta način vedno znova osvežuje in da tudi v delu samem ne popusti. To velja tako v tehničnem pogledu, kakor tudi v izbiranju sporeda, ki zahteva vedno večje stopnjevanje in izmenjavanje brez ozira na izmenjavanje članstva.

Sodeč po zadnjem, skrbno pripravljenem koncertu se Trboveljski slavček svojih bodočih nalog tudi zaveda z ozirom na regeneracijo zbor. Dokaj je novih malih pevcev, ki sicer še ne tvorijo polnega ravnovesja, pa ga bodo dosegli, čim bodo v zbor vrasli. Tokrat je razgrnil Trboveljski slavček poslušalcem revijo pesmi iz starejših programov. Zapel je Grbčev »Gospodi pomiluj«, Lajovčeve »Vesele kolednice«, Adamičeve »Pesem beračev« in »Slovenske narodne«, Krejčeve »Ukolebavko«, šinovo »Babko«, švarovo »Moj očka ima konjička dva«, Tomčeve »Kolo« in Mirkov »Jutranji zvon«. Dirigiral je stalni zborov dirigent Šuligoj. Vmes so bili dueti »Kaj ne bila bi vesela« Marija Kogoj, Osterčeva »Novica« in Vodopivecva »Pojdimno spate«. Bivša članica zboru Režika Koritnikova je pa pokazala lepe efekte svojega specialnega pevskega študija z arijo Gilde iz »Rigoletta« ter s spedom Olimpie iz »Hoffmannovih pripovedk«. Vse solistične in poedine zborovske točke ter dueti je spremljal na klaviru dirigent Švara.

Koncert je bil lepa jubilejna manifestacija; v bodoče pa upamo, da bo zbor nadaljeval svoje dosedanje plodno delo v smislu zgoraj začrtanih smernic. — ed —

V nedeljo gremo v Kočevje in okolico

Vsako nedeljo prireja »Putnik« priljubljene izlete, ki imajo propagandno-turistični značaj. Vodijo v kraje, ki so po edincem s prevoznimi sredstvi, ki so na razpolago, le težje dostopni, poleg tega pa v kraje, ki so med široko publiko le manj znani, ki bi pa zaradi svoje lepote le zaslužili dober obisk. To nedeljo bo avtobusni izlet v Kočevje in okolico. Avtobus bo odšel iz Ljubljane ob pol 8. z dvorčiča pri Figovcu. Prav lepa bo pot preko Turjaka skozi Velike Lašče ter Ribnico do Kočevja, kjer bo kratek postanek za ogled mesta, nato pa ob 11 kosilo. Po kosilu bodo potniki zopet sedeli v avtobuse ter se odpeljali preko Livolda Stalcarjev ter Kočevske Reke po krasni sorski cesti v Borovce, odkoder bodo odšli peš na skok 1000 m visoko Krempe. S Krempe ki je vsa posejana z naravnimi budočimi valovi razgled preko Kočevskega grčeva, proti jugu pa na vsem Gorskem Kotaru. Po povratku v Borovce jih bo avtobus odjedal proti Ljubljani kamor bodo prišli že ob 21.

Kakor vsi ostali nedeljski domači izleti, tako ima tudi ta izlet turistično-propagandni značaj. Cena je temu primerna saj

stane ta vožnja in kosilo le 100 din, kar bo omogočilo udeležbo pri izletu najširšim krogom. Tudi izvenljudski interesi se bodo lahko izleta udeležili, saj sta tako odhod kakor povratek prav ugodna. Prijave sprejema »Putnik« do sobote opoldne.

Nova umetniška razstava v Kranju

Akademski slikar in profesor na gimnaziji v Kranju, Tine Gorjup, bo 9. junija ob 11. dopoldne otvoril svojo kolektivno raz-

stavo, ki jo bo priredil v gimnaziji v Kranju. Razstavil bo okoli 40 oljnatih slik in prav toliko risb, tako da bo razstava prav pestra. Med starejšimi deli ima tudi mnogo motivov iz Kranja, Vstopnine ne bo. Razstava bo odprta do 24. junija, vsak dan od 9. do 19. ure.

Radioprogram

Sobota, 8. junija

Ob 7: Jutranji pozdrav. — 7.05: Napovedi, poročila. — 7.15: Plošče. — 12: Plošče. — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. — 13.02: Plošče. — 14: Poročila. — 17: Otroška ura: Nastop otrok (vodi gđc. Sl. Vencajzova). — 17.30: Za najmlajše (plošče). — 17.50: Pregled sporeda. — 18: Radijski orkester. — 18.40: Pogovori s poslušalci. — 19: Napovedi, poročila. — 19.20: Nac. ura. — 19.40: Objave. — 20: Zunanje politični pregled (dr. Al. Kuhar). — 20.30: »Življenje v dveh«. — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Radijski orkester.

»Ali ni bila gospa Bezlajeva vedno plavalasa? Kako je mogoče, da je postala mahoma črnolasa?«

»To je postala, ko je dobila sive lase!«

MALI OGLASI

česeda 50 par, davek posebej Prekliti, izjave česeda din 1.- davek posebej. Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

česeda 50 par davek posebej Najmanjši znesek 8.— din.

PRED NAKUPOM OBUITVE si oglejte našo nedeljsko razstavo. Brajkovič živko, diplomirano čevljarstvo, Ljubljana, Igriška 3 (pri Drami). 1475

Oglašuj male oglase

Slovenski Narod ker so naša očala!

SKLADIŠČE

s šupami, ograjeno cca 80 m² v Celju, Krekova cesta 26, primerno za trgovino s kurivom in za druge svrhe, oddam v zakup. — Vprašati na naslov: poštni predal 4. — Sv. Peter v Savinjski dolini. 1471

MREŽE za postelje dobite najceneje v Komenskega ulici 34. 1461

KLISEJE ENO. VECBARVNE JUGOGRAFIKA SV. PETRA NASIP 23

SLUŽBE

STROJNIKA

z izpitom išče delniška pivovarna Sarajevo za svojo filialo v Tuzli. Prednost imajo izpraznjeni strojniki z daljšo prakso in delom v pivovarnah, posebno v obratu za izdelavo leda. Nastop takoj. Ponudbe z dokumenti, ki jih vrne, opisom dosedanje službe in zahtevki plače na naslov pivovarne Sarajevo. 1477

POUK

česeda 50 par, davek posebej, Najmanjši znesek 8.— Din.

Strojepisni pouk

večerni tečaj, vpisovanje in pričetek pouka poljubnem. Christof učni zavod, Domobranska c. 15. 738

PRODAM

Izvrstna MEDICA barva ustne ličice! Dobite jo v MEDARNI Ljubljana, Židovska ulica 6

Najboljši vod. k po radijskem svetu je „NAŠ VAL“

sporedi evropskih postaj na vseh valovih, strokovni članki, roman, novela, novice s radijskega in televizijskega sveta, filmski pregled, nagradni natečaj, smešnice

Izhaja vsak petek in je tudi lepo ilustriran! UPRAVA: Ljubljana, Knafljeva ulica 5.

NARODNA TISKARNA LJUBLJANA

EVROPEJSKE VSE VESTE TISKOVIN REPRODUKCIJE IN NAJFINIŠJE

Daniel Lesueur

Krinka ljubezni

Roman

Markiz je imel morilne namene. Hotel je Gairlanca ubiti. Če bi ga mogel, bi ga ubil dvakrat zapored, enkrat kot svojega nepomirljivega in nevarnega sovražnika, drugič pa kot razuzdanca in nesramneža, ki je zapeljal Bertrando in razžalil Michelino.

Princ bi si ne bil odpustil, če bi smrtno ranil moža, ki je tako ostro meril na njegovo življenje. Svoje razloge je bil povedal že Escaldasu. Toda zaupanje, izraženo glede lastne sabljaške spretnosti, je obledelo pred srditostjo izpadov.

Ne da bi bil dvomil o zmagi. Čutil je svojo premoč. Toda vpraševal se je, da-li ga ne bo že sama besnost napadov prisilila tako ali drugače k strašnemu odgovoru.

V njegovo veliko presenečenje pa njegov nasprotnik, čeprav dvajset let starejši od njega, ni kazal večje utrujenosti.

Ze osmič sta se bila spoprijeta in princ bi bil lahko že desetkrat končal dvoboj, če bi ne bil trdno odlo-

čen zadeti nasprotnika v levo roko. Naloga je bila izredno težka, kajti markiz je prav to roko izgubljal pred izpadom in jo zakrival tako, da prav za prav ni bila nič drugega nego roka na koncu rezila.

Obup se je loteval Gilberta. V njegovih črnih zenicah so zagorevali plamenčki besnosti. In vendar se mu je posrečilo. Z zvijačo je pripravil nasprotnika do napada, potem pa spretno odskočil. In ko se je bil markiz pognal proti njemu, je bliskovito odbil njegov udarec, se pognal sam naprej, skočil liki mačka proti markizu in mu prebodel levo roko.

Ta izredni izpad, pri katerem bi se bil vsak drugi nabodel — in res je bil markizov rapir odtrgal kos Gilbertove srajce — je navdal priče s tako grozo, da je trajalo nekaj sekund, preden so prihiteli k ranjencu.

Le-ta se je bil opotekel pod udarcem in s strašno bolečino, kajti odlomljeni konec rapirja mu je bil običal v roki.

In vendar markiz ni padel. Imel je dovolj moči, da se je držal pokonci, dokler mu niso prihiteli na pomoč. Previdno so ga položili na travo.

Zdravnik se je bil sklonil nad njim in mu jel odpirati srajco, pod katero se je razlivala kri.

Nekaj korakov oddal je upiral prince de Villingen med svojima dvema prijateljema, ki njunih čestitk sploh ni slišal, nepremični pogled na to krvavečo roko. Toda tovariša sta mu jo po vrsti zakrivala, tako da ni mogel ničesar razločiti.

Njegova radovednost je bila vedno večja.

Na njegovem obrazu je bil začrtan tako velik strah, da sta prijatelja kar ostrmela.

— Tako rana ne pomeni nobene nevarnosti, — je dejal prvi prijatelj, drugi je pa stopil k ranjencu, da bi se prepričal o tem.

Dostojnost je branila Gilbertu, da bi šel sam pogledat, kako trpi njegov nasprotnik z odlomljenim koncem rapirja v prebodo roki.

Princ je namreč sam nervozno hodil sem in tja v pričakovanju prijatelja, ki je bil-stopil pogledat, kako in kaj je z ranjencem. Prijatelj se je kmalu vrnil.

— Mirno lahko odidete, — je dejal princu. Nobene nevarnosti ni, rana je sicer skeleča, toda to je tudi vse.

— Ali je bil ranjen v roko?

— Ali ste videli markizovo roko?

— Seveda sem jo videl.

— In kaj ste videli na nji?

— Kaj sem videl na nji? Rano... kri...

— Kaj je pa v bližini rane, na roki sami? Ali niste videli nobenega znaka na nji?

Princ je pridržal sapo.

Zakaj je postal obraz tega tepca, ko mu je odgovarjal, tako čudno osupel? In vendar... če je bilo na roki tetoviranje... je moglo vzbujati to dovolj pozornosti, da je lahko človeka presenetilo...

Ali pa... morda tetoviranje sploh ni bilo?

Toda zdelo se je, da so se princemuo tovarišu končno odprle oči.

— Ah, vam je bilo to znano?

— Ah! — je vzkliknil Gairlanca, — torej vendarle. On je tetoviran!

— To lahko trdite.

— In kaj predstavlja tetoviranje na njegovi roki? Sidro med B in G?

Začul se je smeh, ki ni odgovarjal resnosti položaja, niti dejstvu, da trpi v bližini človek s prebodo roko.

— O, vi ste posrečeni, princ de Villingen. Ne, ne, nikakor ne. Ali si morete misliti Valcora s sidrom med B in G na roki?

— No, torej?

— In tetoviranje... Kako čuden način označevanja. Na roki ima samo dolgo brazgotino.

— Brazgotino?

— Da. Zelo globoko brazgotino, ki jo pa človek na prvi pogled težko opazi. Pojasnil jo je vprito mene... Dejal je, da so to sledovi rane s puščico, ki jo je dobil v Ameriki med rdečekožci. In puščica je bila zastrupljena... Imel je pa dovolj poguma, da si je sam položil na rano razbeljeno železo. J'maško si je sežgal meso. Če bi ne bil tega storil, bi bil že davno v krtni deželi.

— Proketo! — je vzkliknil princ.

— O, vaš nasprotnik nikakor ni vsakdanji človek, — je pripomnil tovariš, ki niti zdaj ni princa dobro razumel. — Odkrajajo mu pravico do njegovega naslova. Toda markiz je pravi junak. V bran se mu je moral postaviti šele sabljač, kakršen ste vi, da ga je premagal.